



REVISTA DE LLETRES



HIVERN / 2005 / NÚM. 41 / 1€

**DOSSIER: LA LITERATURA
CONTRA L'OBLIT**

ENTREVISTES:
JAUME CABRÉ
RAFA GOMAR

PERFIL: AGUSTÍN FERNÁNDEZ
PAZ

REPORTATGE: XVII PREMIS
LITERARIS CIUTAT D'ALZIRA

L'EMPERADOR PORPRA:
EL PORTAL S'OBRI DE NOU

edicions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

QUÈ ÉS UNA LLIBRERIA?

PERE DUCH

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ

GEMMA LLUCH

6

FLAIXOS

9

TOTS ELS NOSTRES RIUS

EN UN LLIBRE EXCEPCIONAL

RAFA MARTÍNEZ

10 ENTREVISTA

JAUME CABRÉ

VICENT BORRÀS

12 EXTRACTE

MUGRONS DE TITANI

13 QÜESTIONARI

RAFA GOMAR

FRANCESC VIADEL

DOSSIER

LA LITERATURA
CONTRA L'OBLIT

15

SOBRE LA POR DE NOVEL·LAR

EL PRESENT

JOAN JOSEP ISERN

16

UN TEMPS, MIRADES INFINITES

18

TRES VEUS CONTRA L'OBLIT

LOURDES TOLEDO

20 REPORTATGE

XVII PREMIS LITERARIS

CIUTAT D'ALZIRA

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

LECTURES DE BRESSOL

ALÍCIA TOLEDO

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

L'AUTOR DEL MES

MARIA VIU

25

RESSENYES

28

EL PORTAL S'OBRI DE NOU

MARTA ESTRELLES

30 EL RETROVISOR

UN PRESTIGE AMB FINAL FELIÇ

MARC CANDELA

PORTADA: AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ,
FOTOGRAFIA DE MANUEL VICENTE.

EDITORIAL

*La memòria
com a antídoto*

Aquesta darrera tardor ha fet trenta anys de la mort del general Franco: una efemèride que suposà l'inici de la fi d'un període històric llarg caracteritzat per una manca absoluta de llibertats individuals i socials. Un període, a més, que nasqué de la revolta violenta d'uns sectors de la societat espanyola en contra de la legalitat vigent i del govern legítim i democràtic elegit per la majoria de la població, i que suposà un retrocés evident en l'evolució del progrés històric i social dels ciutadans que patiren la dictadura franquista. De fet, amb la desaparició física del cap visible d'aquell règim anòmal, començaren a desaparèixer tots els símbols i els costums més emblemàtics de la ideologia que sustentava i tractava de justificar la legalitat i la conveniència de l'autoritat dels governants d'aquella època.

Dit d'una altra manera, amb la mort de Franco s'hagué de tornar a començar i partir del punt en què s'havia trencat l'evolució històrica natural de la societat espanyola. S'encetà la denominada «transició democràtica» que amb pactes, esforços i dificultats ens ha dut cap a una societat indubtablement moderna. Una societat en què ni els mateixos descendents familiars i socials de la gent que impulsà i acatà la doctrina d'aquell règim autocràtic estarien, a hores d'ara, disposats a renunciar a les llibertats individuals aconseguides: lliure associació política, llibertat d'expressió, manca de repressió sexual, divorci, etc. S'ha produït, per tant, un canvi de mentalitat que ha soterrat en l'oblit l'anterior sistema de normes i de comportaments que predominava a l'època del dictador i que ha estat possible –cal reconèixer-ho–, en part, gràcies a l'esperit conciliador del període de la «transició», que, molt sovint, amagà i sacrificà reivindicacions justes i necessàries per tal de no alimentar les suspicàcies dels qui se sentien contraris a la reinstauració de la democràcia.

Però, per sort, han passat els anys i no ens trobem ja a l'època en què les institucions incipients havien de vetlar, en primer lloc, per garantir la participació de tots els ciutadans en la vida pública. Sembla que, trenta anys després, la societat actual reclama l'anàlisi d'una època històrica recent que convé no oblidar per a saber cap a on anem i quins errors s'han d'evitar. En conseqüència, no ens ha de resultar estrany que en els últims anys, a més dels reportatges periodístics fets al caliu de diverses commemoracions, hagen proliferat els llibres i les novel·les que recuperen els fets que ocorregueren en uns anys tan importants com els de la República, la Guerra Civil i el franquisme. D'alguna manera, resulta inevitable perquè encara són moltes les reflexions que ens poden aportar. Sobretot, des de la perspectiva valenciana. Al cap i a la fi, hem patit, fins fa molt poc, una manca total de novel·lística que ens reflectira com a poble. Benvinguda siga, per tant, aquesta memòria narrativa.

QUÈ ÉS UNA LLIBRERIA?

PERE DUCH

HISENDA HO TÉ CLAR I L'AJUNTAMENT DEL MEU POBLE TAMBÉ: SOM UNA EMPRESA QUE HA DE TRIBUTAR. EMPRESA ÉS UNA SOCIETAT QUE DU A TERME NEGOCIS I PROJECTES PER A L'OBTENCIÓ DE BENEFICIS ECONÒMICS. UNA LLIBRERIA



ÉS UNA BOTIGA DE VENDA DE LLIBRES AL DETALL. LES DEFINICIONS SÓN BEN ACLARIDORES, PERÒ LA TRAJECTÒRIA REAL DE LES LLIBRERIES PRODUEIX UN CERT DESFICI A L'HORA DE DEFINIR-LES.

Al llarg dels anys he tractat molts llibreters. Hi havia un de l'Aragó que afirmava ser empresari i no llibreter. Un avançat al seu temps! Avui en dia el llibreter necessita manejar balanços i estat de comptes, controlar factures i nòmines, tenir l'ull viu amb els estocs i les devolucions, no oblidar les tècniques de venda... Potser tenen raó l'administració i el llibreter aragonés: la llibreria és una empresa. Actualment, entre els sabuts, queda lleig negar-ho.

La llibreria serà una empresa, però mirant-la pels quatre cantons el concepte trontolla una mica. Si fem una ullada a la facturació anual, el resultat no és per a tirar coets. Els marges de benefici del «negoci» són escassament empresarials. Els estudis de caire econòmic sobre la llibreria conclouen que les despeses per mantenir-la oberta provoquen asimetries financeres. Els mateixos *empresaris*, els llibreters, es queixen de les feixugues i oneroses tasques administratives necessàries per a mantenir endreçada l'empresa. Si guaiem més enllà de la porta, veurem un panorama que no millora gaire amb un nínxol de mercat ben esquitit. Els lectors són una espècie estranya que té atrofiada la capacitat reproductora.

Els llibreters són empresaris a la força. Abans de trobar-me el llibreter aragonés en vaig conèixer un de Castella que era molt observador. Quan era jove es mirava els propietaris de les llibreries de la seua ciutat i no va trobar cap evidència que li fera pensar que guanyaren molts diners. Uns anys després, però, ell també va acabar fent de llibreter. Quan jo era llibreter-consort vaig fer amistat amb un parell de col·legues valencians ben curiosos. El més valent afirmava que mai no guardava ni una sola factura de la llibreria, totes anaven al fem. L'altre assegurava que no

les llançava, que les tenia totes amuntegades dins d'una caixa enorme de cartó. Avui en dia, som més primmirats i no diem eixes coses... El llibreter treballa amb les xifres, però a repèl.

Tot plegat és un embolic. El llibreter es queixa sovint, però la majoria estan satisfets de ser-ho i els agrada el seu ofici. Són bona gent, oberts, xarrais, espavilats, crítics, participatius, amants dels llibres i de la lectura... Els seus ulls s'il·luminen de felicitat quan afirmen que una llibreria és alguna cosa més que una botiga de llibres. Expliquen, molt pagats, que les llibreries són punts de trobada cultural del seu barri o ciutat. Pensen que amb el seu treball poden contribuir a incrementar l'índex de lectura i a millorar l'ambient cultural de l'entorn. El to del seu discurs baixa, però, quan palesen la manca d'ajuts públics i l'escàs reconeixement social. Al llibreter li encanta la seua feina, el satisfà sentir-se agent cultural, vol creure's socialment útil.

Perdoneu els meus dubtes davant la definició de llibreria... Uns dies només hi veig imposts, factures, nòmines, devolucions, etc. La setmana següent, eixes tasques es fan borroses al meu cap i comence a fruit dels escriptors que presenten els seus llibres, de l'exposició que penja de les parets, enseyant la llibreria i explicant-la als escolars que ens visiten... Gaudisc del xup-xup cultural que envolta la llibreria. Cada dia m'agrada més fer de llibreter. A poc a poc, la llibreria m'ensenya a viure en un estat d'ansietat controlada.

No vull acabar sense respondre a la pregunta inicial i per això afirme amb rotunditat que una llibreria és un dogma inaccessible a la raó i que només pot ser entès gràcies a un bon gratat de fe. Un misteri, vaja.

Veniu a les llibreries i ho descobrirem tots plegats!



Una llibreria és més que una botiga de llibres.

**Els lectors són
una espècie estranya
que té atrofiada
la capacitat
reproductora**



REVISTA DE LLETRES

41

HIVERN

2005

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES I MARIA
VILLALBA

CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP
BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER,
JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL, JOSEP PALÀCIOS,
ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: AMAIA CRESPO I BEGONYA
SOLER

DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES

ARXIU GRÀFIC: DESIRÉE PALMA

MAQUETACIÓ: EVA BUENO, SANTI CERVERA, SUSANA
FRAGUAS, PERE FUSTER, DANI ROSELLÓ I XAVIER
TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254

ADREÇA A INTERNET: www.bromera.com

CORREU ELECTRÒNIC: illa@bromera.com

CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

IMPRESSIÓ: BORMAC

TIRADA: 37.500 EXEMPLARS

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS TOR-
NA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS, NI HI MANTÉ
CORRESPONDÈNCIA.

L'ILLA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS ARTI-
CLES SI SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.



L'opinió de la crítica



«Llegida amb ulls d'avui, la novel·la de Lozano manté íntegres la majoria de les seues virtuts. [...] Una novel·la ben actual per llegir i per recomanar.»

JOAN JOSEP ISERN, *Avui*
Setembre de 2005

«En aquestes memòries hi ha la font de les històries de Dario Fo i l'origen de la seva manera de ser a l'escenari i davant la vida.»

LLUÍS-ANTON BAULENAS, *El Periódico*
Octubre de 2005



«La resposta més clara i completa a qualsevol dubte lingüístic.»

Levante-EMV
Setembre de 2005

«Té dues virtuts complementàries i difícils de trobar conjuminades: la d'aportar una nova saba a l'especialista amatent i la d'entendre tot un pou de coneixements al lector sempre jove i encuriós.»

JOAN-C. MARTÍ I CASANOVA
Llengua Nacional, Tardor de 2005



«Aconsegueix conjuguar literatura i coneixement d'una manera destra i efectiva.»

PEP MOLIST, *El País*
Novembre de 2005

«Una petita joia bellament il·luminada per dibuixos suggeridors.»

JOAN PORTELL RIFÀ, *Faristol*
Novembre de 2005



AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ

GEMMA LLUCH

LA DARRERA HISTÒRIA DE FERNÁNDEZ PAZ, *FANTASMES AL PASSADÍS* (BROMERA, 2005), COMENÇA AMB LA FRASE SEGÜENT: «PEL PASSADÍS DE MA CASA HI HA FANTASMES, PERÒ NO S'ASSEMBLEN GENS ALS QUE APAREIXEN EN LES PEL·LÍCULES I ELS CONTES».

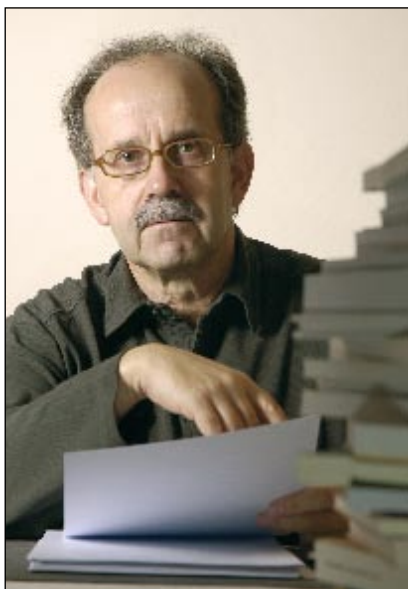


EN EFECTE, EL MÓN QUE CREA L'AUTOR GALLEC S'ALLUNYA DE LES PROPOSTES GLOBALS I, DES DE GALÍCIA I EN GALLEC, CREA UN DELS UNIVERSOS MÉS PERSONALS DE LA NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL ACTUAL.

Agustín Fernández Paz (<http://www.filix.org/ranholas/agustin.html>) es presenta com un gallec de Vigo que ha dedicat bona part de la seua vida a treballar per als xiquets: mestre, pedagog, escriptor, editor, defensor del gallec... I ben conegut pels lectors valencians. El 1990 va publicar la segona obra en gallec i un any més tard va aparèixer en una editorial valenciana: *Les flors radioactives* (Bromera) és el primer relat amb el qual Agustí es dona a conèixer entre nosaltres. I immediatament, entra a formar part del nostre teixit lector: agrada a grans i menuts i una bona prova en són les tretze edicions que porta l'obra fins ara.

Aquest enamorament del públic valencià per l'escriptor gallec ha continuat amb *Contes per paraules* (Cruïlla), *El tresor del drac Rebuf* (La Galera), *Xiques* (Tàndem), *Tretze anys de Blanca* (Edebé), *Cartes d'hivern* (Bromera), *Amor dels quinze anys*, *Marilyn* (Bromera), *Avinguda del parc, 17* (Cruïlla), *El centre del laberint* (Bromera), *El laboratori del doctor Nogueira* (Cruïlla), *Amb els peus enlaire* (Barcanova), *Aire negre* (Bromera), *En el cor del bosc* (Barcanova), *Nit d'ombres voraces* (Bromera), *Em dic Skywalker* (Cruïlla), *Tres passes pel misteri* (Bromera), *Raquel té por* (Bromera), *Laura i els ratolins* (Bromera), *L'escola dels pirates* (Edebé) i *La fugida del mar* (Bromera).

Què té aquest escriptor gallec perquè immediatament les seues obres siguin traduïdes i reeditades i perquè haja estat guardonat amb els premis Merlín, Lazarillo, Edebé Juvenil, Rañolas, Raíña



L'obra de Fernández Paz gaudeix de molt d'èxit en la nostra llengua.

Lupa, Protagonista Jove, Llista d'Honor de l'YBBI, etc.?

UNA VEU INTERESSANT I ÚNICA

Fernández Paz és una de les millors veus de la narrativa de l'Estat espanyol: planteja un món literari per a qualsevol edat, amb cosmovisions diverses, s'endinsa en els sentiments sense caure en el sentimentalisme, dibuixa una diversitat de personatges sovint aliens a les propostes més conegudes, no té por de tractar temes que semblen desapareguts en la literatura per a infants i joves o crea un clima que fa dels seus relats propostes úniques...

I en moltes de les seues obres trobem un aprofundiment en la història de les generacions anteriors: des de la reconstrucció del passat més personal o familiar és capaç de reflexionar sobre la violència, la por, la pèrdua de vides i d'il·lusions que va significar per a molts la guerra del 36. Fins i tot, en aquest marc que pot donar lloc a suggeriments diversos, és capaç de narrar sentiments que es volgueren silenciar i sentiments encara molt presents però que sovint són viscuts pels seus protagonistes com a aliens i absents.

En un altre lloc destacàvem la mestria narrativa, l'habilitat per mostrar el fets, per crear un clímax fins a l'última pàgina sense renunciar a la introspecció, als sentiments dels protagonistes. Des de la tendresa i el sentiment ens guia en una aventura sobretot interior que mereix ser llegida i valorada.

Fernández Paz
no té por de tractar
temes desapareguts
en la literatura per a
infants i joves

FANTASMES AL PASSADÍS. AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ.

BROMERA, 2005.

Dubtes ?

És cert que les vendes de llibres han abaixat de manera espectacular el 2005 i que el sector podria estar entrant en una crisi profunda?

De veritat creu algú que només amb uns anuncis en televisió que animen a «traure la llengua» amb una cançoneta més bé coenta es fomenta de manera efectiva l'ús del valencià?

Aconseguirà el Grupo Planeta –propietari ja de Columna– aconseguir el control de l'accionariat del Grup 62, que inclou, entre altres, els segells Edicions 62 i Empúries? Acabaran, amb el temps, totes les editorials importants en llengua catalana sota la tutela del mateix conglomerat multimèdia? Com influirà aquesta hipotètica absorció en la pluralitat i en la diversitat de propostes literàries que arriben als lectors?

«Si no llegim, sabem menys, podem expressar menys, podem pensar menys. És a dir: som menys.»

LORENZO SILVA, *El Mundo*
setembre 2005

«La funció d'un escriptor és entretenir, no educar.»

LAURA GALLEGO
Las Provincias, octubre 2005

«Encara hi ha qui no perdona l'èxit, i qui pretén establir una relació de causa-efecte entre les bones vendes d'un llibre i la seva pèssima qualitat.»

ERNEST FOLCH, *El Periódico*
setembre 2005

«Per als [escriptors] d'àmbit restringit no hi ha un altre futur que el de la cura en el cultiu de les lletres, de totes les arts.»

XAVIER BRU DE SALA
La Vanguardia, novembre 2005



Respecte

JOSEP FRANCO

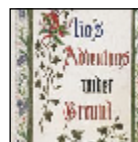
Quan es perd el respecte a l'equilibri natural, les forces de la natura es queixen amb sequeres, inundacions, huracans, plagues i desconcert climatològic; quan es perd el respecte als pobles d'Àfrica, d'Àsia, d'Amèrica i d'Europa de l'est, la immigració esdevé un problema universal perquè les persones no poden suportar unes formes de vida infrahumanes; quan es perd el respecte a la segona o tercera generació d'immigrants francesos, que volen ser més o menys com els altres i participar de la *joie de vivre* que, en aparença, gaudeixen els seus paisans, hi ha víctimes de la situació que han arribat a un grau de degradació moral tan profund que només saben expressar-se amb l'ús de la violència; quan es perd el respecte a la cultura, el compromís, l'educació, el coneixement i la responsabilitat, l'escola, des dels parvulets fins als adolescents, es converteix en un infern per als mestres i per a molts alumnes; quan es perd el respecte al mètode, a la constància i al rigor analític, qualsevol fantasma amb ínfulles intel·lectuals creu que té dret a parodiar un assaig o a fer-nos passar la llista de la compra per un dietari; quan es perd el respecte a les institucions, hi ha espavilats que prevariquen i gent que es burla dels seus representants, que els insulta i que menysprea, així, la voluntat dels qui els han elegits; quan es perd el respecte a les persones, hi ha qui ho aprofita per a blasmar la conducta, les idees, la inclinació sexual o el treball d'una altra persona...

Quan es perd el respecte als catalanoparlants del País Valencià que encara volem viure en la llengua que mamàrem i votar en conseqüència, no passa res.



Nobel Galeusca

El premi Nobel d'enguany ha tornat a agafar amb el peu canviat a molts comentaristes que no tenien Harold Pinter en la llista de favorites. És bastant curiós que, en el moment de l'anunci de l'acadèmia sueca, la majoria de les obres publicades a l'Estat espanyol, segons dades de l'ISBN, estigueren en català –cinc volums– i que la resta d'obres disponibles foren una edició en gallec i una altra –l'única en castellà– publicada per una editorial basca. Un clar exemple de bon olfacte literari d'editors «perifèrics» i de miopia dels grans grups. Web oficial: www.haroldpinter.org.



El plaer de l'original

La pàgina web de la British Library (www.bl.uk) ofereix autèntiques meravelles als internautes. És el cas de la iniciativa *Turning the pages*, que ens permet fullejar virtualment 14 grans obres del seu fons, ampliar-ne els detalls i escoltar el text. Així, podem admirar esborranys de Leonardo da Vinci, un manuscrit de Jane Austen, el primer atlas d'Europa o el llibre imprès més antic del món. Especial interès desperta el manuscrit original d'*Alicia al país de les meravelles*, l'obra que Lewis Carroll va escriure i il·lustrar com a regal de Nadal per a una xiqueta anomenada Alicia. Enlluernador.



I ara, els Viquilibres

El projecte Wikibooks té com a objectiu contribuir a la circulació lliure i gratuïta de textos pedagògics, acadèmics i de no-ficció. Les aportacions, l'edició i la modificació dels continguts estan a càrrec dels usuaris. Els responsables afirmen que la indústria editorial «haurà de reconèixer que la presència

dels Viquillibres pot provocar un canvi fonamental en el mercat». El que no publiciten és que els textos poden ser redactats o modificats arbitràriament per algú que ignore el tema en qüestió i que, per tant, es pot oferir informació falsa amb aparença de certa. Per a llibres gratuïts, millor les biblioteques. Més informació: <http://ca.wikibooks.org>.



Un llibre per a traure els colors

Tan sols el 53% dels valencians parla la nostra llengua, 6,5 punts menys que fa 20 anys. És només un apunt de l'allau de dades que recull el *Llibre Blanc de l'Ús del Valencià*, una magnífica edició de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua que hauria de ser de lectura obligada per als nostres governants. Per això, ens volem sumar a la necessitat d'assolir, tal com s'especifica en les conclusions de l'estudi, «un gran pacte cívic pel foment del valencià, ja que és evident que el procés que es va iniciar amb la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià necessita un nou impuls, al front del qual ha de tindre un paper fonamental el Govern Valencià».



Un milió per al Tirant

En l'últim número de *L'illa* vam dedicar el dossier a reivindicar la popularització del *Tirant lo Blanc* com a símbol i emblema de la nostra cultura. Doncs bé, sembla que les accions disperses de difusió del gran clàssic del segle d'or tenen una oportunitat real de projectar-se amb força. El govern central ha compromés un milió d'euros per a fomentar la lectura de l'obra cabdal de Joanot Martorell, «un clar exemple de la diversitat del nostre patrimoni cultural que tenim el deure de fomentar», en paraules de la vicepresidenta Fernández de la Vega. Una molt bona notícia, si se saben administrar bé els diners.

Flaixos

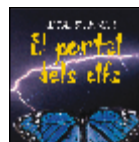


L'aventura de triar un llibre

L'Associació d'Editors del País Valencià ha elaborat una campanya massiva d'animació lectora. Es tracta de «L'aventura de triar un llibre», un quadern patrocinat per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua que vol orientar en el procés d'escollir una lectura lliurement. La proposta s'estructura en dues parts: una teòrica per a portar a terme dins de l'aula i una eixida a una biblioteca o a una llibreria per a posar en pràctica l'elecció o la compra d'un llibre. Perquè, com es diu en la introducció, «només es fa allò que s'aprén i només s'aprén allò que es fa». Se n'han distribuït 265.000 exemplars pels centres de Primària valencians, i es pot descarregar en PDF en l'adreça: www.salovalenciallibre.com.

Dades

L'informe «Cap a les societats del coneixement» de la UNESCO és ben clar: vora la meitat dels 6.000 idiomes que es parlen ara mateix al món està en perill de desaparició durant el segle XXI, una possibilitat agreujada per l'ús d'Internet. I és que tres de cada quatre pàgines web estan escrites en anglés, tot i que més de la meitat dels ciutadans no tenen la llengua de Shakespeare com a materna. Les llengües més amenaçades són les menys difoses, i especialment les africanes. Per garantir-ne la preservació, la UNESCO recomana als països que incentiven l'aprenentatge de dos o tres idiomes des de l'educació primària. Així mateix, l'informe recorda que només l'11% de la població mundial té accés a Internet, i que el 90% d'aquests usuaris viuen en països industrialitzats.



Nou premi Atrapallibres!

El Premi Protagonista Jove compleix deu anys ben consolidat. Centenars de joves estudiants d'ESO i Batxillerat constitueixen un jurat i determinen quin és, al seu entendre, el millor llibre de l'any a partir dels títols que selecciona una comissió d'experts. Enguany continuen predominant les traduccions, com ara el best seller *El portal dels elfs*, de Herbie Brennan. La principal novetat és el naixement del premi Atrapallibres!, que segueix el mateix model però, en aquest cas, de literatura infantil. Entre els finalistes hi ha *Les costures del món*, de la valenciana Teresa Broseta. Més informació: www.cclij.org.



80 Mundos, un món diferent

La Generalitat Valenciana ha distingit enguany amb el Premi a la Labor dels Llibreters a 80 Mundos. Amb aquest guardó es fa justícia amb una de les poques llibreries tradicionals que sobreviuen a la ciutat d'Alacant. Tot i que la seua activitat principal és la venda de llibres, 80 Mundos desenvolupa en paral·lel una oferta cultural molt atractiva per a incentivar, amb entusiasme i dedicació, el plaer de la lectura. Per molts anys! Web: www.80mundos.com.



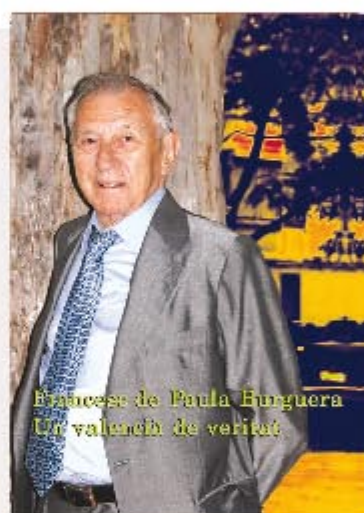
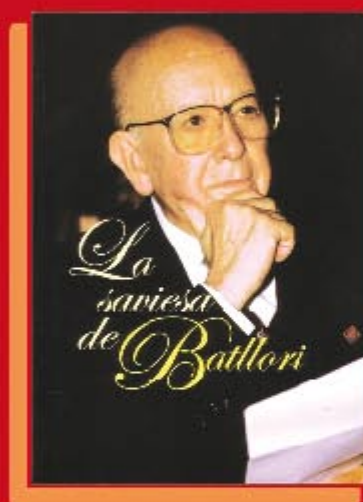
Un intel·lectual d'or

Joan Francesc Mira ha deixat la docència per la porta gran. L'Institut Joan Lluís Vives li ha retut un merescut homenatge l'any en què es jubila com a professor de la Universitat Jaume I. L'emotiu acte va posar el punt i final a les celebracions del desé aniversari d'aquesta institució que agrupa vint universitats de Catalunya, el País Valencià, les illes Balears, Andorra i la Catalunya Nord. Web: www.vives.org.



SAC Edicions, S.L.
 c/ Angel de l'Alcàsser,
 14, 3r, 12a
 46018 València
 Tel. 963 70 58 41
 Fax: 963 70 57 55
 Correu-e: sao@arrakis.es

SAC

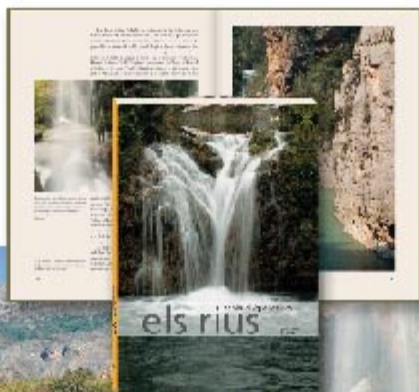
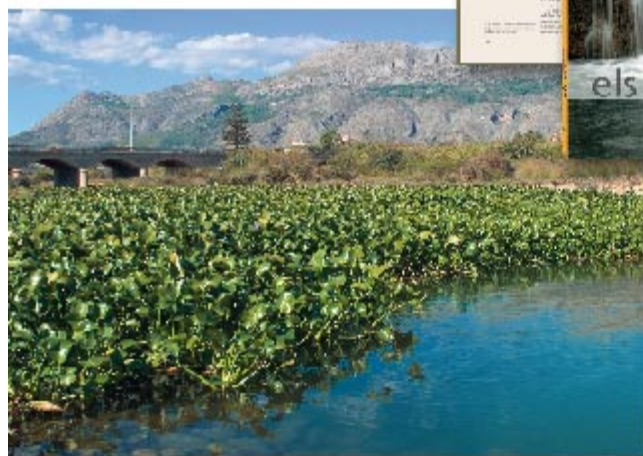


TOTS ELS NOSTRES RIUS EN UN LLIBRE EXCEPCIONAL

RAFA MARTÍNEZ

ELS RIUS. CAMINS D'AIGUA I DE VIDA ÉS UNA OBRA DE GRAN ENVERGADURA, IMPRESCINDIBLE PER A CONÈIXER EN PROFUNDITAT EL PASSAT I EL PRESENT DELS

NOSTRES RIUS, QUE INCLOU UNA ANÀLISI CRÍTICA DE LA SEUA SITUACIÓ. UNA OBRA QUE HA D'ESDEVENIR UN CLÀSSIC DE LA NOSTRA GEOGRAFIA.



© Valentín Rodríguez

És ben cert que la història dels pobles passa per la dels seus rius. Sense aquests potser no hauríem conegut la història de les civilitzacions com ara la coneixem. El seu passat, present, i sobretot, el seu futur, ens planteja el repte cabdal de conèixer-los en profunditat per a conservar-los millor.

Aquest llibre que ara es presenta, amb text de José Manuel Almerich i fotografies de Valentín Rodríguez, constitueix una gran oportunitat per als lectors de descobrir, des del Sénia fins al Segura, la rica xarxa fluvial de la qual gaudeix (i de vegades pateix; no ens oblidem de les riudes!) el poble valencià.

Estructurat en cinc grans apartats («Camins d'aigua», «Camins de vida», «Rius emblemàtics», «Final de trajecte:

la mar», i «L'aigua: un bé escàs i necessari»), el llibre ens presenta tot un entramat al voltant dels rius essencial per al desenvolupament i la conservació dels nostres paratges. Hi trobem també una anàlisi interessant sobre la situació actual de l'aigua, un tema que ha generat molta polèmica en els darrers anys.

La magnitud de l'obra i el seu interès convertiran aquest llibre en un referent inexcusable per als estudiosos i lectors interessats en la nostra geografia i història.

ELS RIUS. CAMINS D'AIGUA I DE VIDA. JOSÉ MANUEL ALMERICH I

VALENTÍN RODRÍGUEZ. BROMERA, 2005.

JAUME CABRÉ:

«SEMPRE PENSO QUE EL LECTOR ÉS INTEL·LIGENT»

VICENT BORRÀS

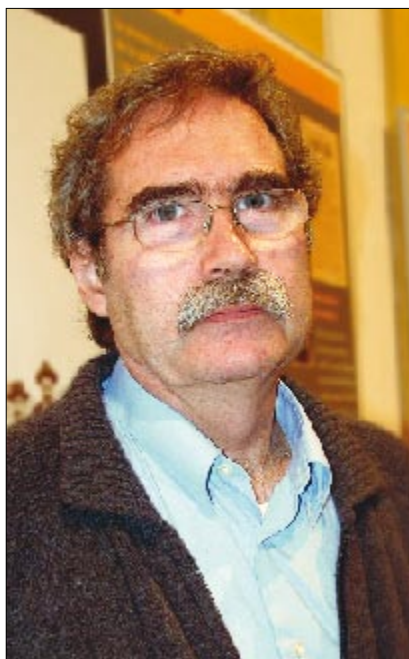
MÉS DE VINT ANYS DESPRÉS DE LA PRIMERA EDICIÓ DE *LA TERANYINA*, ARA EDICIONS BROMERA EN FA UNA DE NOVA EN «ELS NOSTRES AUTORS». AQUEST ÉS UN BON MOTIU PER A ACOSTAR-S'HI I (RE)LLEGIR AQUESTA NOVEL·LA QUE TÉ COM A ESCENARI LA SETMANA TRÀGICA I QUE, JUNTA-



MENT AMB *FRA JUNOY O L'AGONIA DELS SONS* I *LUVOWSKI O LA DESRAÓ*, CONFIGURA L'UNIVERS NOVEL·LÍSTIC MÉS POTENT DE LA NARRATIVA ACTUAL, *EL CICLE DE FEIXES*. PERÒ TAMBÉ ÉS UNA BONA EXCUSA PER A PARLAR AMB EL SEU AUTOR.

Després d'una hora conversant amb Jaume Cabré et queda la sensació que dins del seu cap, com en una immensa partitura, hi ha un món paral·lel amb lleis pròpies, perfectament coherents i on no manca ni la certesa més absoluta ni el dubte constant, però tampoc el perfum de la música. En les primeres paraules Cabré ja ha entrat de ple en el moll d'un seguit de preocupacions que, sembla, mai no l'abandonen. Parlem de *La teranyina*, de la polisèmia del títol. «El títol d'una novel·la no m'apareix fins que no sé com és la novel·la; per tant, és al final. El títol el va trobar la meua dona, la va llegir i va dir "això sembla una teranyina", doncs ja el tenim.» La tela que teixeix l'aranya per capturar les víctimes, la trama que hom ha ordit per atrapar els destins d'uns personatges amb un rerefons històric sobre la indústria tèxtil.

Una tela d'aranya que ens enganxa des de la primera frase: «L'execució havia d'acomplir-se al moment just de sortir el sol». «En el començament d'una novel·la –diu– hi ha de ser tot. En les dues o tres primeres pàgines ja hi ha d'haver tot el món que envolta una novel·la. El lector no ho sap perquè encara no coneix els personatges, ni els espais, encara no hi ha entrat,



Cabré repassa en *La teranyina* un episodi tràgic de la nostra història.

però tot això ja ho té en l'inici.» Ens confessa que les primeres pàgines mai les escriu primer. «Quan passo una temporada de vacil·lacions –parla del seu procés creatiu– i ara això va per aquí, per allà, aquest material, aquest personatge que s'està creant, l'argument el vaig avançant però encara no tinc clar el desenvolupament, i al final tot això acaba; aleshores, em dic "molt bé, ara que ja sé de què va tota la història, ara que ja sé què fan tots els personatges, ara és el moment de plantejar-me com escric aquesta novel·la". Les pàgines inicials són cabdals, però és que també són importantíssimes la pàgina 70 i la 300 i l'última. He de mantenir la mateixa cura en la primera pàgina que en l'última, si no, malament rai!, seria una equivocació. O una ingenuïtat i, per tant, una equivocació.»

La temperatura de la conversa puja i ens fa oblidar la gravadora. «Per les circumstàncies familiars –comenta–, jo hauria d'haver estat músic i en canvi he estat escriptor. Però la música sempre l'he portada a sobre, perquè l'he mamada des de petit i la tinc present seguit seguit.» La confiança sobre la seua relació amb la música i els instruments el porta a dir amb mitja rialleta que «en lloc de ser músic i compondre, escric.

Me la jugo quan
escric, és a dir, m'ho
prenc tan seriosament
que m'hi va la vida;
en tots els sentits, des
de l'econòmic fins al
sentit de convivència

Amb tot això vull dir que sóc un músic frustrat.» La de Cabré és una dedicació constant al fet d'escriure. L'impuls creatiu, que finalment no s'ha materialitzat en l'abstracció dels sons sinó en literatura, el mena a viure l'escriptura com una batalla a tota ultrança. «Me la jugo quan escric, és a dir, m'ho prenc tan seriosament que m'hi va la vida, en tots els sentits, des de l'econòmic fins al sentit de convivència.»

UN ARTESÀ DE LES PARAULES

Parlant amb Cabré, era necessari abordar la qüestió de l'estil tard o d'hora. No debades en *Les veus del Pamano* s'ha estat vora vuit anys treballant exclusivament. En alguna ocasió l'hem escoltat dir: «la meua autobiografia és en l'estil». Li pregunte com s'ho fa per a començar una oració en tercera persona i acabar-la en primera sense que el lector no se n'adone i no es perda. «Em poso en la pell del lector, lleigeixo en veu alta el que escric, per veure si em sona, perquè la literatura ha de sonar. Però això vol dir que en tot moment hem de tenir consciència de quina és la quantitat d'informació que té el lector fins aquell moment i de quina qualitat és aquesta

JAUME CABRÉ (Barcelona, 1947)

és un dels escriptors contemporanis més prestigiosos, autor de novel·les com *Senyoria*, *L'ombra de l'eunuc* i *Les veus del Pamano*. Entre altres, ha rebut el Premi de la Crítica Catalana, en cinc ocasions, i el Premi Nacional de la Crítica Espanyola, en dues.

La teranyina ens trasllada a la Setmana Tràgica catalana per a assistir al retrat viu i documentat de la revolta contra la guerra del Marroc, la rebel·lió del poble contra els poderosos.

informació. El lector això ho entendreà, perquè és intel·ligent. Sempre penso que el lector és intel·ligent. Llegir de manera activa és el que ens agrada com a lectors. Però tot això vol dir dedicar-li unes hores i donar molta importància a la part artesanal de l'ofici.»

Quan sembla que la gravadora ja no pot enregistrar afirmacions tan sentides i rotundes, Jaume Cabré encara ens sorprén: «Per mi la base de ser escriptor, no dic bo ni dolent, és tenir dues consciències. Una és tenir consciència de la pròpia mort i l'altra tenir consciència d'estil. I van juntes, perquè l'estil també és contingut, si no, ja no seria literatura».

La conversa no acaba ací, continua per altres camins (les traduccions, la crítica literària, el ressenyisme, el mercat editorial...). La limitació de l'espai no ens ho permet transcriure. Amb tot, no volem posar el punt i final sense consignar la felicitat de Cabré per la nova edició de *La teranyina*, «tot i no moure'm de la meua editorial [Proa] per la fidelitat que jo tinc al meu editor, estic molt content d'acabar sent autor de Bromera».

LA TERANYINA. JAUME CABRÉ. BROMERA, 2005

Coneixes lectors a qui els agradaria rebre la revista de lletres *L'illa*? Ara tens l'oportunitat de subscriure'ls de manera totalment gratuïta. Ompli aquesta butlleta (o bé una fotocòpia) i envia'ns-la a: Edicions Bromera - Subscripció *L'illa* - Ap. Correus 147 - 46600 Alzira. També des de la web: www.bromera.com.



REVISTA DE LLETRES

Nom		Cognom	
Adreça	CP	Població	
Telèfon	Professió	Edat	
Correu electrònic			

Subscripció a la revista de lletres *L'illa*

MUGRONS DE TITANI

MUGRONS DE TITANI, DE SALVADOR MACIP I SEBASTIÀ ROIG, ÉS UNA NOVEL·LA ORIGINAL I DIVERTIDA QUE BARREJA LA NARRACIÓ ERÒTICA AMB LA CIÈNCIA-FICCIO. ES TRACTA D'UNA ATREVIDA COMBINACIÓ QUE VA CAPTIVAR EL JURAT DEL PREMI DE LITERATURA ERÒTICA LA VALL D'ALBAIDA EN L'EDICIÓ DE 2005. ELS AUTORS –ADMIRADORS DE



FANTOMAS, STAR TREK, MAZINGER Z O LA PRINCESA LEIA– HAN CREAT UN PERSONATGE MOLT CARISMÀTIC: VALENTINA GONTXAROVA, UNA JOVE HEROÏNA HOMOSEXUAL EMPRESONADA PER UNA AVENTURA ERÒTICA QUE, FINS I TOT, TÉ PÀGINA WEB PRÒPIA: WWW.GONTXAROVA.COM. US OFERIM ACÍ UN TAST DE LA SEUA AVENTURA EROTCOGALÀCTICA.

—**M**'estic morint... Encara no te n'has adonat? La queixa, bleda i esllanguida, fràgil com l'ala d'una papallona, trenca el silenci de la presó orbital Ultramort. Gràcies als sistemes de sonorització, el lament rebota de cambra en cambra i es perd per l'estructura en espiral dels seus passadissos.

La veu, que s'arrossega amb una cadència cloroformitzada, retruny de nou pels corredors. Prové del dormitori de l'única reclusa d'aquesta grandiosa garjola còsmica.

—T'ho dic de debò: m'estic morint de fàstic. Ja no puc més!

Boí-Taüll, el neurocervell tutorial de la presó, observa l'autora dels planys pels microvisors instal·lats arreu del seu dormitori.

La noia de cabells blaus i ulls grisos, ara mateix empanatnegats de lleganyes, s'arrenca els llençols i surt de la hidromàrfega. El neurocervell constata, per enèsima vegada, que els trets físics de la jove s'enquadren dins els paràmetres conceptuals «alta», «atlètica» i «ben formada». El cromatisme exacte de la seva pell, en canvi, és més difícil d'avaluar, ja que s'hi barregen els tons del dàtil i la llet de burra.

La figura narcotitzada i sensual de la presonera es reflecteix als plafons del dormitori. Només porta al damunt un boà rosat, una bufandeta de plomes que se li enrosca al voltant de cada pit.

La noia s'allunya del llit fent essés.

—Mmmhhh... Necessito un bany per posar-me les piles.

Quan entra al lavabo, la presonera llença el boà sobre la tassa del vàter. Ressegueix amb la punta dels dits la vora de marbre sintètic de la curculla de bany. La valva superior de la conquilla s'obre i, en un moment, els hidrosensors converteixen la cavitat del fons en un bassal d'aigua tèbia.

La jove s'hi fica sense pensar-s'ho dues vegades. Mentre s'arrauleix a la valva inferior, rierols de sabó, grocs i alegres, brollen de les parets. Les volves d'escuma creixen i s'inflen, s'enfilen i dansen sobre el seu melic. Sensibilitzada per aquell gluc-gluc relaxant, la noia tanca les parpelles i deixa que una olor penetrant de vainilla l'acaroni de cap a peus. Els seus genolls, rodons i molsuts, es transformen en illots acollidors, que despunten sobre les onades cremoses.

El pessigolleig de l'escuma, afegit a la tebior agradable de l'aigua, és un parany massa temptador per resistir-s'hi.

La noia obre els ulls i busca la vara netejadora, que penja de la curvatura del sostre. L'eina, de plàstic carnós, recorda un obelisc acabat en una punta arrodonida.

La reclusa l'arplega amb una mirada maliciosa.

«Això és el que em fa falta.»

Quan l'engega, de la punta en surt un floc d'energia, una bombolla de llum verda que espurneja radiant.

La jove enfonsa la vareta a l'aigua i se l'acosta als malucs. L'escuma, revolucionada pel floc verd, dibuixa remolins i crestes.

La banyista no pot evitar que se li escapi un sospir mentre separa les cuixes. Un corrent fresc li pessigolleja l'interior de les cames. Li vénen unes ganes incontrolables d'amanagar-se. Voldria llepar-se els genolls, omplir-se de foc la gropa, aixafar els mugrons contra els solcs de les parets.

A poc a poc, la noia s'apropa l'obelisc al pubis. Una glopada de sabonet fos puja a la superfície i es concentra al voltant dels seus pits. Una picor refrescant li esborrifa l'herbei, una picoreta més agosarada i deliciosa.

—Oooooommmhhhhhhhh...



«La banyista no pot
evitar que se li
escapi un sospir men-
tre separa les cuixes.
Un corrent fresc li
pessigolleja l'interior
de les cames»

MUGRONS DE TITANI. SALVADOR MACIP I SEBASTIÀ ROIG.
BROMERA, 2005.

RAFA GOMAR:

«ESTIRE LA REALITAT FINS A TOCAR L'ABSURD O LA CARICATURA»

FRANCESC VIADEL

RAFA GOMAR (GANDIA, 1955) ÉS UN DELS ESCRITORS MÉS RELLEVANTS I ALHORA MÉS DISCRETS DEL PAÍS VALENCIÀ. AMB EL SEU DARRER TREBALL, *EXERCICIS RESPIRATORIS*, ENS CONVIDA A AGAFAR AIRE PER TAL DE CABUSSAR-NOS EN SETZE HISTÒRIES BEN DIFE-



RENTS. AQUEST LLIBRE EL CONFIRMA COM UNA DE LES VEUS LITERÀRIES MÉS ELEGANTS I SENSIBLES, COM UN AUTÈNTIC MESTRE DE LA NARRATIVA CURTA A CASA NOSTRA. SENS DUBTE, UN GÈNERE I UN AUTOR QUE CAL REIVINDICAR.

—Calders, Pedroló, Rodoreda, Perucho, Moncada, Monzó... sembla que el conte ha estat i és gairebé cosa dels autors del Principat. Per què aquest desdeny cap al gènere entre els valencians?

—Hi ha una manca de prestigi crític. És com si el que escriu novel·la fóra de primera i, en canvi, ser autor de contes suposara pertànyer a una segona categoria. Les editorials tampoc no demanen textos d'aquestes característiques. Tanmateix, molts dels escriptors que m'has anomenat han obtingut un reconeixement més pels seus contes que per les seues novel·les. Sí, certament, pocs valencians s'hi senten temptats. Curiosament, l'antologia de Joan Fuster de 1955 sobre narrativa curta valenciana la va publicar una editorial de Girona. L'antologia que féu Francesc Calafat més recentment aparegué també a una editorial catalana. I això no obstant, tenim Lozano, Iborra, Simó, Beneyto...

—Amb quin autor t'has sentit més identificat o influït?

—Si hi poguérem fer un híbrid de Calders i Rodoreda crec que aquesta seria, en el meu cas, la combinació més adient. M'he enganxat molt a la línia europea, a Kafka, Pirandello, Maupassant però també a la llatinoamericana de Cortázar o Borges.

—Ets dels que pensa que un conte pot resumir una bona novel·la o que una novel·la no deixa de ser un conte excessiu?

—No estic massa d'acord amb això. Recorde, per cert, aquelles paraules d'Horaci Quiroga que deien alguna cosa així com que un conte era una «novela sin rípio». No. El conte no és ni el principi ni



Rafa Gomar ha conreat amb èxit la poesia i la narrativa.

el final de cap cosa, és un gènere totalment independent, amb la seua pròpia tècnica.

—En *Exercicis respiratoris* es passen un grapat de personatges solitaris, melangiosos... plana tothora un sentit agredolç de la vida, però sense que hi arribe mai el gran col·lapse...

—Sí, la vida és agredolça, dura. Si t'adones, els moments importants, malgrat la gent que ens envolta i estímem, els afrontem sols. En els llibres anteriors era molt més pessimista, però en *Exercicis respiratoris* obric una porta a l'esperança, en contes com «Demà, potser» o «Atitlan». Al cap-

davall, la vida et tanca, però al final has de tirar endavant com siga.

—Ambients també molt quotidians, amb un llenguatge planer però molt acurat.

—No m'agrada el barroquisme literari i d'altra banda, m'agrada parlar de la realitat quotidiana, una cosa que, en general, no es fa massa al nostre país, no sé per què. De fet, de vegades estire aquesta realitat tant que fins i tot arriba a l'absurd, a la caricatura, com en els contes «Pura natura!» o «Eva». És una manera de veure, d'entendre certes coses que d'altra manera potser no podríem.

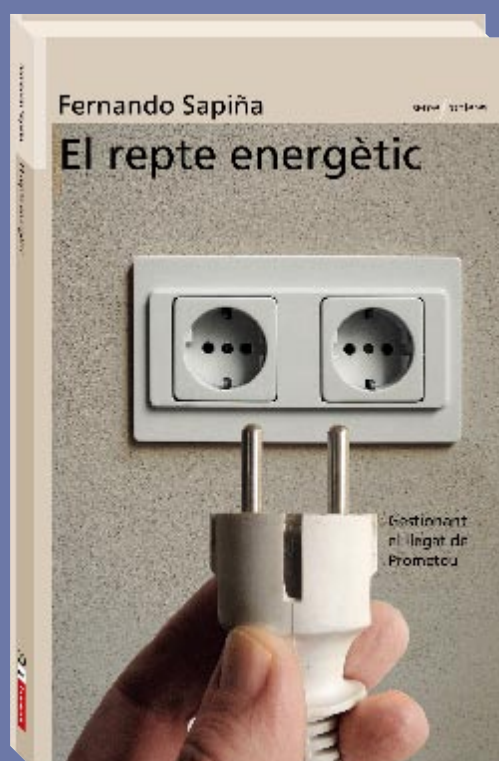
—Com trobes el panorama literari valencià?

—Tenim molts autors, un nivell acceptable, però també tot en contra. A la nostra societat no li interessa això de la literatura escrita en català i, per tant, no existim. També trobe que ens falta una crítica. Han passat trenta anys i ara ja caldria veure amb què ens quedem com a referent a fi d'orientar el futur de la nostra literatura.

El conte no és el final ni el principi de cap cosa. És un gènere totalment independent, amb la seua pròpia tècnica

sensefronteres

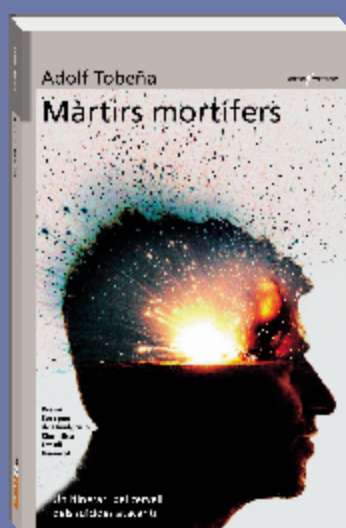
Universitat de València - Edicions Bromera



El químic Fernando Sapiña analitza de forma entenedora i senzilla quina serà la naturalesa del nou sistema energètic basat en fonts renovables com l'hidrogen, ja que l'actual sistema dels combustibles fòssils no és sostenible econòmicament ni mediambientalment.



Els aspectes científics de l'obra de Jules Verne des de la perspectiva actual. Una bona manera de commemorar el centenari de la mort d'aquest escriptor.



L'anàlisi del terrorisme suïcida des de la biologia evolutiva per a conèixer els mecanismes que s'activen en el cervell d'aquells que s'immolen per un ideari.



La clonació humana ha inaugurat un viatge científic i moral encara misteriós. Imprescindible per a comprendre la clonació i els problemes que l'envolten.



SOBRE LA POR DE NOVEL·LAR EL PRESENT

JOAN JOSEP ISERN

EN UN DELS SEUS POEMES MÉS CONEGUTS, JAIME GIL DE BIEDMA DIU QUE, DE TOTES LES HISTÒRIES DE LA HISTÒRIA, LA MÉS TRISTA SENSE CAP MENA DE DUBTE ÉS LA D'ESPANYA PERQUÈ SEMPRE ACABA COM EL ROSARI DE L'AURORA. AIXÒ QUAN ACABA, ÉS CLAR, PERQUÈ DE VEGADES FA TOTA LA IMPRESSIÓ QUE EL REREFONS QUE VA GENERAR –AVIAT FARÀ

SETANTA ANYS!– LA GUERRA CIVIL I LA LLARGA POSTGUERRA QUE SE'N VA DERIVAR CONTINUEN GAIREBÉ TAN VIGENTS COM EL PRIMER DIA. PER RAONS ÒBVIES, PERÒ, CENTRARÉ AQUESTA BREU REFLEXIÓ EN L'ÀMBIT DE LA LITERATURA TOT I QUE PODRIA FER-SE PERFECTAMENT EXTENSIVA A ALTRES ASPECTES DE LA NOSTRA REALITAT MÉS ACTUAL.



Les il·lusions que començaven amb la República es van estroncar prompte.



La mort de milers de persones marcà la societat espanyola i la seua literatura.

Parlem de llibres, doncs. I no cal que anem gaire enrere: *Pa negre*, d'Emili Teixidor, *Les veus del Pamano*, de Jaume Cabré, *País íntim*, de Maria Barbal, *La meitat de l'ànima*, de Carme Riera, o *Per un sac d'ossos*, de Lluís-Anton Baulenas, són novel·les importants aparegudes en els darrers temps que situen l'acció en els anys de la República, en la Guerra Civil o en les privacions físiques i les misèries morals dels primers anys després de la derrota. I amb la peculiaritat afegida, en els casos dels llibres de Cabré i Barbal, que tots dos ens parlen de conflictes entre famílies de pobles pirinencs iniciats durant la guerra de resultes de pertànyer a cada un dels dos bàndols enfrontats i totalment vius en l'actualitat. La llista podria allargar-se força més amb autors de tot l'àmbit lingüístic català però, a tall de mostra i per abreujar, esmentaré només el recentíssim Premi Andròmina –encara no publicat– que va guanyar Joan Olivares amb una novel·la ambientada durant la República i que acaba precisament el dia que el Front Popular va guanyar les eleccions de 1936.

LA GUERRA QUE HA MARCAT MÉS D'UNA GENERACIÓ

Deu fer cosa de cinc o sis anys les pàgines del diari *Avui* van acollir un debat sobre si els nostres escriptors patien una certa por de novel·lar el present. El resum general de les aportacions que s'hi van fer aniria per la banda de destacar

el diguem-ne encís ètic i estètic que aquell conflicte ha generat en escriptors, cineastes, pensadors i artistes plàstics d'aquí i d'arreu del món. Un encís motivat segurament per les característiques especials de drama col·lectiu que va tenir aquella contesa i, alhora, per la gran possibilitat d'establir paral·lelismes entre les crisis d'aleshores i l'actualitat. Sobretot quan es percep dia a dia la vigència d'aquelles famoses «*dos Españas*» que gelaven el cor del poeta Machado.

Tanmateix, avancem. I des d'aquell debat en el diari *Avui* fins a l'actualitat crec que la situació ha variat una mica. No tant perquè els nostres autors ja no considerin matèria digna de novel·la la Guerra Civil i el seu entorn, sinó perquè cada vegada saben trobar més el gust a jugar amb els components conflictius del nostre present globalitzador i multicultural. Un present sense ètica. Si més no, en aparença. O, més exactament, amb una escala de valors i d'interessos molt diferents

dels que fins ara estaven en vigor. *Societat limitada* i *Espècies protegides*, de Ferran Torrent, i *Olympia a mitjanit*, de Baltasar Porcel, en serien bons exemples. Els últims llibres d'Esperança Camps o d'Adolf Beltran també. Fins i tot *Els treballs perduts* i *Purgatori*, de Joan F. Mira, podrien situar-se en aquesta llista de textos en els quals es reflexiona sobre l'individu enxampat enmig d'aquest present canviant i sense certeses absolutes al qual, per bé o per no bé, ens aboquem a una velocitat imparabile.

La Guerra Civil Espanyola ha generat, aquí i arreu, un encís a causa dels paral·lelismes que es poden establir entre les crisis d'aleshores i l'actualitat

UN TEMPS, MIRADES INFINITES

SÓN NOMBROSOS ELS TÍTOLS QUE ENS TRASLLADEN A LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX PER A EXPLICAR EL CLIMA AGITAT DE LA REPÚBLICA, LA VIOLÈNCIA DE LA GUERRA CIVIL O ELS ANYS AMARGS DE LA POSTGUERRA. PARLEM DE COINCIDÈNCIES O D'UNA MODA? QUÈ TÉ AQUEST PERÍODE HISTÒRIC QUE ATRAU TANTS ESCRIP-

TORS I TANTS LECTORS? ALGUNS DELS AUTORS QUE HAN ESCRIT SOBRE AQUEST TEMPS –I TAMBÉ ALTRES QUE NO HO HAN FET– HAN APORTAT EL SEU PUNT DE VISTA AL VOLTANT DEL FENOMEN. ELS ARGUMENTS, COM PODREU LLEGIR A CONTINUACIÓ, HAN ESTAT TAN INTERESSANTS I ACLARIDORS COM DIVERSOS.



Les convulsions de la guerra i la postguerra es reflecteixen en la literatura des de perspectives molt diferents.

LLUÍS-ANTON BAULENAS
(Barcelona, 1958)



Dissortadament, la Guerra Civil ofereix tota mena de material susceptible de ser convertit en novel·la. Totes les glòries i totes les misèries hi són. No oblidem que, de la nostra, s'ha dit que és l'última guerra romàntica europea. També hi ha la qüestió de parlar d'aspectes amagats perquè no són políticament correctes des del punt de vista de la «Sagrada Transició». Els camps de concentració i les fosses comunes en són exemples.

Fins que totes les qüestions silenciades per anys de pseudoreconciliació no surtin a la llum, la ferida no es tancarà. I per tant, continuarà havent interès per revisar-la. A més, cal no oblidar la presència dels supervivents, que justifiquen qualsevol acció reivindicativa, artística, social o política. La «moda», doncs, durarà si el sentiment de justícia i de dignificació dels vençuts no es percep d'una manera sincera i perdurable.

ESPERANÇA CAMPS
(Ciutadella de Menorca, 1964)



Com a autora, en principi no m'atrau gens la idea d'enfrontar-me a l'elaboració d'un text històric perquè

m'agrada molt contar el món que em rodeja. En tot cas, em sembla necessària l'existència d'obres sobre la Guerra Civil que responguen les preguntes que sens dubte es faran les generacions que vindran.

A pesar que hi ha casos de revisionisme indecent, la majoria de les novel·les actuals que tenen com a rerefons la Guerra Civil estan escrites des del punt de vista dels perdedors. Han hagut de passar 25 anys de democràcia perquè aquests perderen la por. A més, quan la generació dels nostres avis i els nostres pares –que van fer la guerra i van viure la postguerra– desaparega, s'hauran acabat les fonts. Si ara no es fa un esforç per fixar-ne la visió, es corre el perill que la tesi dominant que perdure siga la de sempre, la dels guanyadors de la guerra.

CARME MIQUEL
(La Nucia, Alacant, 1944)



Com a escriptora m'interessen l'escenari i les possibilitats d'emocions i d'humanitat que una situació com la de la Guerra Civil pot aportar. És el cas d'*Aigua en cistella*. La perspectiva de la investigació del que va passar ho deixa per a altres treballs.

Des del punt de vista literari és interessant perquè el període de la Guerra Civil és suficientment llunyà per a poder

**«La «moda» durarà
si el sentiment
de justícia i de
dignificació dels
vençuts no es percep
d'una manera sincera
i perdurable»**

LLUÍS-ANTON BAULENAS



distanciar-se'n, i suficientment pròxim per a trobar encara testimonis. Una guerra és una vivència excepcional (tant de bo fóra inexistent) que permet tot tipus d'experiències i expressions emotives, aventures, situacions límit. És, per tant, rica des del punt de vista literari. Per això, segurament, és motiu d'inspiració per a molts autors i autores.

VICENT PALLARÉS
(Barcelona, 1951)



He escrit dues novel·les ambientades en aquesta època. Forme part d'una generació que ha sentit parlar molt a casa de la Guerra Civil i n'ha viscut les conseqüències, no des de la misèria, però sí des de la precarietat.

Pel que fa a l'atenció que rep el tema, la Guerra Civil ha estat el fet històric més rellevant i alhora més nefast del segle XX en la nostra societat més pròxima. És normal que els autors d'una certa edat, per haver-ne patit les conseqüències, en deixem constància. D'altra banda, la guerra va ser l'enfrontament de dues ideologies que encara avui dia continuen dividint la societat espanyola. Potser els escriptors que tractem el tema pensem que cal conèixer el passat per tal de comprendre millor el present.

ISABEL-CLARA SIMÓ
(Alcoi, 1943)



En general puc afirmar que m'interessen literàriament totes les èpoques, però aquesta en concret no l'he conreada.

Crec que parlar de moda és abusiu. Més bé es tracta d'una generació que ha tingut la fal·lera de recuperar la memòria històrica recent, i ha tret de l'aparcament uns temes que fins ara s'havien d'agafar amb pinces, considerant que recuperar-la era una necessitat literària. La majoria dels que se n'han ocupat eren molt petits a la postguerra. La generació del mig potser no s'hi ha atrevit, i ha estat la següent, que és la nostra, la que s'ha tornat a ocupar del tema.

«Els escriptors que tractem el tema pensem que cal conèixer el passat per tal de comprendre millor el present»
VICENT PALLARÉS



La violència de l'època va produir ferides que encara no s'han tancat.

«Parlar de moda és abusiu. Es tracta d'una generació que ha tingut la fal·lera de recuperar la memòria històrica recent»
ISABEL-CLARA SIMÓ

FERRAN TORRENT
(Sedaví, València, 1951)



Com a autor, pel moment no m'ha interessat aquesta època per a una novel·la meua.

Potser com que està de moda la novel·la històrica, la que tracta sobre la Guerra Civil s'hi puga incloure. I potser la possibilitat actual d'accedir a alguns arxius secrets hi tinga alguna cosa a veure, però tampoc crec que estiga especialment de moda. Sí que veig més novel·les sobre altres períodes, sobre els segles XV, XVI, XVII, però no crec que se n'estiguen fent massa sobre la Guerra Civil, sobretot dins de la literatura catalana. Llibres sobre la Guerra Civil, sí. Però novel·les, no en són tantes.

GABRIEL JANER MANILA
(Algaida, Mallorca, 1940)



La Guerra Civil em va interessar des dels meus inicis com a escriptor. No l'havia viscuda, però durant la postguerra havia vist molt de patiment per causa de la guerra. I molt de dolor i plor. Tot aquell dolor em va produir una ferida molt profunda i vaig tractar de refer-me'n per mitjà de la literatura. No vaig aconseguir-ho. Si al llarg de la meua vida d'escriptor he tornat a parlar d'aquesta o d'altres guerres, sempre hi havia al rerefons del relat la crueltat d'aquella.

Amb el període de la Transició, es va voler tancar una pàgina d'humiliació i de dolor, i sortiren guanyant els mateixos de sempre. No es va cloure bé. Sense cap esperit de venjança, sense cap tipus de ressentiment; però amb la necessitat de saber què havia passat, calia escatir qui eren els còmplices, qui van ser els culpables. Sembla impossible que, tants anys després, aquella guerra segueixi generant matèria literària. Tal vegada, és bo que sigui d'aquesta manera. Contribueix a la recuperació i al manteniment de la memòria.



TRES VEUS CONTRA L'OBLIT

LOURDES TOLEDO

COINCIDÈNCIA O NO, EN POC DE TEMPS ALGUNS ESCRITORS VALENCIANS HAN TROBAT EN L'EVOCACIÓ DE LA SEGONA REPÚBLICA, LA GUERRA CIVIL I LA REPRESSIÓ FRANQUISTA UN CONTEXT HISTÒRIC I UNA FONT TEMÀTICA PER ON DEIXAR

TRANSCÓRRER EL SEU HOMENATGE PLURAL A UNA MEMÒRIA LLARGAMENT REPRIMIDA. EN AQUEST ARTICLE RESSEGUIM EL FIL QUE ENLLAÇA TRES VEUS DIFERENTS, TESTIMONI DE TESTIMONIS, I UNA LLUITA COMPARTIDA CONTRA L'OBLIT.



La Guerra Civil espanyola va estroncar moltes expectatives i somnis, però el dolor més profund el van causar la traïció dins de les mateixes famílies, els odis entre amics i la confusió entre amants. D'aquest desastre col·lectiu i de l'afany per refer-se a través del record narcòtic de la paraula, parlen *Els lluitadors*, de Francesc Gisbert (Premi Enric Valor), *On dormen les estrelles* de Joan Garí (Premi Ciutat de València) i *L'home de l'estació* de Joaquim G. Caturla (Premi Blai Bellver). Cadascuna amb veu pròpia, les tres històries han vist la llum, una darrere de l'altra, durant els últims mesos en la col·lecció «L'Eclèctica» de Bromera.

TRES AUTORS, UNA INQUIETUD

Fet i fet, són tres novel·les que conviuen dins d'uns mateixos moments històrics, però que sorgeixen de l'experiència individualitzada d'uns autors fills de generacions diferents, els quals conflueixen en una inquietud compartida.

L'enfrontament personal, familiar i social s'alça com un dels temes centrals de totes tres. L'acarament entre els dos grans bàndols del desastre, i en moltes ocasions dins de la mateixa família, és, per tant, una constant, si bé no s'hi novel·la només aquest xoc, sinó també aquells que provoquen les desigualtats socials, les impossibilitats d'un amor contravingut, el pas de la infantesa a l'adolescència o l'arribada d'una revolució.

La resposta revolucionària enfront els rebels irromp, doncs, en les vides dels nostres protagonistes i en la quietud dels carrers dels pobles on s'ubiquen les tres històries. Una commoció, però, que cada llibre descriu i escenifica amb

un nervi i un poder de seducció diferents, segons el caràcter dels personatges que hi intervenen i la força de l'acció.

Així doncs, per arribar als lectors, Gisbert i Garí manllevan la veu d'uns xiquets que, tot just desperten a l'adolescència, i amb aquesta, a l'amistat, a l'amor i als dubtes, però també a la violència, a la traïció, a la injustícia i a la lluita per la vida. A través dels seus ulls –encara joves, però ben oberts– observen estupefactes el trasbalsament que els envolta i s'impliquen en la revolta des de la rereguarda, amb la maduresa que la seua gairebé perduda ingenuïtat els atorga. Són infants que han crescut d'una revolada entre les paraules urgents dels adults, com aquelles que l'avi Nicolau diu a la petita Estrella d'*Els lluitadors*: «el paper dels vells és actuar de memòria d'aquells fets que els joves no coneixen i no podem permetre que s'obliden».

Però, a més de revifar el record d'un temps diluït en una mar de bons propòsits i intencions, aquestes narracions modelen la figura del pare absent, des de l'abandó de la llar per part d'un pare que se'n va al front, fins a la mort per malaltia d'un altre o l'allunyament d'una filla del seu pare pel menyspreu cap a la vida d'aquesta.

Els tres relats giravolten, doncs, entorn una absència insubstituïble, i plantegen un debat intern –més punyent en el

cas de Caturla– entre les idees pròpies o l'educació familiar; i entre el perdó o el ressentiment provocat per tantes revoltes i repressions atropellades i desmemoriades.

**Cada llibre descriu
i escenifica la
commoció de la guerra
amb un nervi i un
poder de seducció
diferents**

ELS LLUITADORS. FRANCESC GISBERT.

ON DORMEN LES ESTRELLES. JOAN GARÍ.

L'HOMME DE L'ESTACIÓ. JOAQUIM G. CATURLA.

BROMERA, 2005.

teatre el musical
El Cabanyal-Canyamelar

05-06

PROGRAMACIÓ DESEMBRE - GENER - FEBRER

Perfect



Alberca Teatre

16 al 11 de desembre

L'òpera dels 3 Porquets



Ajuntament de València i Tornaven

10 novembre al 8 gener

Monòlogos de la vagina



Compañía de Mathe Merino

15 desembre al 15 gener

Una noche con Gabino

Pentación Amb Gabino Diego

18 al 29 de gener

Al menos no es Navidad

Pentación De Carlos Alherola

2 al 12 de febrer

Activitats per a xiquets els diumenges de matí

Horari: 11 a 13h

18/12 TALLER DE DISFRESSES Y MAQUILLATGE
15/01 DE VIATGE A RUSSIA
22/01 D'ANSA LES MIL I UNA NITS
29/01 DE VIATGE A ALEMANYA
05/02 TALLER MUSICAL "Els sons del món"
12/02 TALLER DE MASCARES

Informació reserves: 96 324 25 52 / 647 304 318 Maria Minaya
Plaça del Rosari nº3. El Cabanyal-Canyamelar
+ info: www.teatre-el-musical.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
GOVERN LOCAL

TORNAVEN
TEATRE

El Cabanyal

PREMIS LITERARIS CIUTAT D'ALZIRA 2005



VORA 750 PERSONES ES VAN REUNIR EL PASSAT 11 DE NOVEMBRE EN EL QUE HA ESDEVINGUT UNA CITA ANUAL DE REFERÈNCIA AMB LA CULTURA I LA LITERATURA: EL LLIURAMENT DELS PREMIS LITERARIS CIUTAT D'ALZIRA. LA JOVENTUT I ELS NOUS VALORS VAN SER PROTAGONISTES EN AQUESTA XVII CONVOCATÒRIA, PRECISAMENT L'ANY QUE

ES COMMEMORAVEN ELS DEU ANYS DEL PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA JUVENIL I DEL DE NARRATIVA INFANTIL VICENT SILVESTRE. AMB 117 ORIGINALS I AMB UNA DOTACIÓ GLOBAL DE 63.000 €, ELS CIUTAT D'ALZIRA TORNAREN A DONAR SORPRESES AL LLARG DE LA TRADICIONAL VETLADA LITERÀRIA.



Elena Bastidas, alcaldessa d'Alzira, Manuel Muñoz, director General de Patrimoni, Aureli Beltran i Manuel Costa, de la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la UV, Francisco Tomàs, rector de la Universitat de València, i Josep Gregori, editor de Bromera.



El televisiu actor Alfred Picó va presentar la gala amb el gran sentit de l'humor que el caracteritza.



Com sempre, els escriptors van ser fidels a la cita. En la foto veiem Josep Franco, Isidre Crespo, Josep Ballester, Francesc Machirant, Francesc Bodi i Enric Salom.



Molts representants del món cultural valencià, com Rosa Serrano, Joan Francesc Mira, Antoni Furió i Ramon Lapiedra, van assistir al sopar més concorregut de la història dels guardons.



Representants de l'Ajuntament d'Alzira, la UNED, el Consell Valencià de Cultura i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, amb la presidenta Ascensió Figueres al capdavant, durant el sopar.



Teresa Colomer, Glòria Llobet, Joan Carles Girbés, M. José Obiol, Mercè Viana, Vicent Borràs i Josep Antoni Fluixà celebraren el desé aniversari de les modalitats infantil i juvenil com a membres del jurat.

Els afortunats de la nit –Eloi Sala, guanyador en novel·la; Ferran Bataller, en narrativa infantil; Antoni Corominas, en assaig; i Vicent J. Martínez, en divulgació científica– posen amb el trofeu dissenyat per l'artista Manuel Boix. El Bancaixa, de narrativa juvenil, va quedar desert i acumula dotació per a la pròxima edició, en la qual hi haurà una modalitat més: la de poesia, patrocinada per la UNED.

Informació completa dels guanyadors en la secció «Premis» de la web: www.bromera.com.



LECTURES DE BRESSOL

ALÍCIA TOLEDO

«CAP BRESSOL SENSE UN LLIBRE, CAP BEBÉ SENSE UNS PARES QUE LI LLIGEN EN VEU ALTA. EN DEFINITIVA, CAP INFANT SENSE ELS BENEFICIS DE LA LECTURA.» SOTA AQUEST LEMA TREBALLEN DIVERSES INICIATIVES, ARREU DEL MÓN, PER TAL DE PROMOURE LA PRÀCTICA DE

LA LECTURA EN ELS XIQUETS, DES DELS PRIMERS ANYS. «NASCUTS PER LLEGIR» ÉS UNA DE LES PROPOSTES QUE S'ESTÉN PER DIVERSOS PAÏSOS I QUE TRACTA DE COORDINAR EL TREBALL DE BIBLIOTECARIS, PEDIATRES I ESPECIALISTES EN LITERATURA INFANTIL.



Un seguit de projectes funcionen arreu del món amb la finalitat de promoure la pràctica de la lectura en els xiquets, des dels primers anys de vida, com a oportunitat fonamental del desenvolupament de la persona. Relacionant l'estima i el coneixement, es llança la idea «d'aprendre l'amor per la lectura mitjançant un gest d'amor», perquè un adult que llig una història a un xiquet, estableix un vincle afectiu inesborrable entre els dos. De l'aliança entre bibliotecaris, pediatres i especialistes en literatura infantil sorgeixen aquestes iniciatives de foment de la lectura, que són fruit, però, de l'exigència de la societat civil de desenvolupar l'hàbit lector dels xiquets en edat preescolar.

L'objectiu és involucrar tots aquests col·lectius (així com els pares, avis o cangurs de les criatures) en el foment de la lectura, des que els xiquets ixen de l'úter fins que ja tenen un grau important d'autonomia lectora. D'una banda, els pediatres –des dels consultoris i els hospitals– estan disposats a

sensibilitzar els pares sobre la utilitat de la lectura als xiquets des de l'edat més tendra. La involucració d'aquest col·lectiu és una garantia d'èxit, atés l'impacte que els metges tenen en les famílies durant el primer any de vida dels xiquets. Quant als bibliotecaris, ajuden els pares a formar-se un repertori propi de lectures que compartiran amb els seus fills i posen a la seua disposició un recull de llibres per a infants

entre 0 i 6 anys, que poden obtenir en forma de préstec.

«NASCUTS PER LLEGIR»

Catalunya és pionera a l'Estat espanyol amb el projecte «Nascuts per llegir», un moviment avalat per l'èxit d'experiències semblants als Estats Units, al Regne Unit, a Itàlia, a Suècia i també, en altres parts de l'Estat, com Salamanca. L'objectiu, en tots els casos, és erigir-se en modalitat permanent de promoció de la lectura dels menuts, i per tal d'aconseguir-ho, es busca obtenir un ampli suport institucional, que permeta arribar a totes les famílies. A hores d'ara, hi ha previstes divuit proves pilot de «Nascuts per llegir», arreu del territori català, que es portaran a terme durant tres anys (2005-2007).

EFFECTES SECUNDARIS EXCEL·LENTS

Expliquen els experts en pediatria que la veu de la mare o del pare té una funció

Quan es conta
una història al xiquet
que encara no sap
llegir, es produeix una
transformació del llibre
que passa de ser un
pur objecte de paper
imprès a un instant
de vida

irreemplaçable, de manera que quan es conta una història al xiquet que encara no sap llegir –ja es tracte d'una narració d'Andersen, de la vida dels insectes, de Pinotxo o de Verne–, es produeix una transformació del llibre, que passa de ser un pur objecte de paper imprès a *mèdiu* afectiu, és a dir, es converteix en un instant de vida. L'infant, en sentir-se al costat d'un adult que li conta històries, se sent protegit i estimulat alhora. El contacte preescolar amb el llenguatge escrit, en un ambient quotidià i familiar, afavorirà el procés escolar. Els experts afirmen que la qualitat d'aquestes experiències precoces influeix sobre el llenguatge i sobre la capacitat de comprendre el que lligem. I és ben sabut que la falta de «lectura comprensiva» pot portar a frustracions que afecten l'autoestima i, finalment, pot contribuir al fracàs escolar.

INICIATIVES INTERNACIONALS

Aquest ha estat un argument de pes en l'experiència, als Estats Units, de «Reach Out and Read» (www.reachoutandread.org), que, a més d'entendre la lectura com un dels estàndards avaluable que mesuren la salut de l'infant, consideren la lectura en veu alta com un factor protector per a les famílies

La falta de lectura comprensiva està directament relacionada amb el desinterés escolar i pot portar a frustracions que afecten l'autoestima i al fracàs escolar

desfavorides. També als EUA, «Born to read», promogut per l'American Library Association (www.ala.org), es fa de forma diversa a les biblioteques públiques americanes on es donen consells i es desenvolupen accions per tal que els adults compartisquen la lectura amb els menuts.

A Europa, el panorama també és engrescador amb cinc iniciatives, dues de les quals són a l'Estat espanyol. Els pioners, però, van ser els italians de «Nati per Leggere» (www.aib.it/aib/npl/npl.html), un projecte d'abast nacional que es va posar en marxa l'any 1999, sota la iniciativa dels presidents de l'Associazione Culturale de Pedia-

tri, l'Associazione Italiana Biblioteche i el Centro per la Salute del Bambino; tots ells, constitueixen una xarxa de treball sota un equip coordinador. A Suècia, «Läsglädje för livet», el nom del projecte, 'la joia de llegir al llarg de la vida', ja és significatiu en el sentit d'establir un lligam entre bebé, família i biblioteca des del naixement de l'infant, amb un paper decisiu per part de la figura de la comare que, a més de regalar un llibre amb lectures que acompanyarà el xiquet en les diferents etapes de creixement, s'encarrega de facilitar les dades familiars a la biblioteca perquè faci una primera acollida. A l'Estat espanyol, a més de «Nascuts per llegir» (www.nascutsperllegir.org) a Catalunya, funciona, a Salamanca, «Leyendo espero» (www.fundaciongsr.es), i la Junta de Andalucía regalarà a partir de 2006 un conte d'autor andalús a tots els nounats.

Així doncs, si fins ara els xiquets naixien amb un pa sota el braç, a partir d'ara portaran, a més a més, un llibre. I és que, com explica Gustavo Martín Garzo, «convé començar com més prompte millor, si és possible en la mateixa habitació de la clínica de maternitat, atés que és aconsellable que el futur lector estiga, des que naix, envoltat de paraules».



BORMAC S.L. ARTES GRAFICAS

Pol. Industrial El Pla • Carrer de la Trama, 5 • Apd. 127

Tel.: 96 291 60 30 • Fax: 96 291 63 23

correo@graficasbormac.net • diseno@graficasbormac.net

www.graficasbormac.net • 46870 / ONTINYENT (Valencia)

L'AUTOR DEL MES

MARIA VIU

JUSTIFICACIÓ

Conèixer és estimar, o això diu la dita. El cas de la lectura no s'allunya de la norma general, i per això les veus «autoritzades» insisteixen que el fet lector ha de ser per als menuts alguna cosa coneguda i quotidiana. Els menuts han de veure els pares i altres adults llegir com a activitat habitual, però a més, seria bo ajudar-los a anar una miqueta més lluny.

En quina direcció cal encaminar els passos dels nous lectors? Què haurien de conèixer per a estimar un poc més els llibres? Sens dubte, ajudaria a acréixer l'interès de les criatures (i dels que no ho són tant) saber més sobre els autors i les autores de les històries.

EDAT RECOMANADA

A partir de set anys.

OBJECTIUS

- Aconseguir que els xiquets s'acosten de manera voluntària als llibres.
- Provocar curiositat envers la vida i l'obra d'un autor concret.
- Constatar la influència que un període, un espai geogràfic o les circumstàncies socials o personals han pogut exercir en l'obra d'un escriptor.
- Desmitificar la professió dels escriptors per a acostar-la als xiquets i les xiquetes, sobretot a fi d'encoratjar aquells a qui els agrada escriure.
- Facilitar i promoure l'acostament i el contacte amb els llibres.

DURADA APROXIMADA

El títol de l'activitat és indicatiu, i per això es podria transformar en la setmana o la quinzena de tal autor o tal altre. Així mateix, es podria prolongar en el temps, però no és recomanable per no avorrir els xiquets.



PROCÉS

Per a dur a terme aquesta activitat hem de convertir-nos en assessors literaris, tasca que podrem assumir sense dificultats si ens deixem assessorar pels professionals adequats: mestres, bibliotecaris i llibreters. Qualsevol d'ells ens indicarà quins autors són més adequats per a l'edat dels nostres fills, i quines obres de cada autor els són més assequibles, per contingut, nivell de dificultat, temàtica, interessos personals, etc.

Una vegada triat l'autor o l'autora que presentarem als menuts, tenint aquests criteris, podem fer una recerca d'informació a dues bandes. Internet és un bon punt de partida per als qui estan avesats a navegar, però també podem recórrer a les cobertes dels llibres o de les propostes didàctiques que proporcionen algunes editorials, que sovint inclouen una ressenya biogràfica breu, una llista d'obres i altres dades semblants.

Amb les informacions més interessants o més curioses podem suggerir als xiquets que dibuixen un cartell

que incloga fotografies o dibuixos de l'escriptor o escriptora, fotocòpies colorides per ells d'algunes cobertes dels llibres, una llista de títols, i un rètol ben bonic que diga «Autor del mes» (o de la quinzena, del trimestre, de la setmana...). A més del cartell, podem proposar-los altres activitats motivadores, com ara:

- Imaginar nous dibuixos per a les cobertes dels llibres de l'escriptor o escriptora.
- Elegir una de les obres de l'autor per a llegir-la només per l'aspecte de la coberta, per tal d'explicar-ne després el contingut.
- Triar individualment fragments representatius de les obres i fer-ne lectures en veu alta.
- Il·lustrar els fragments que s'hagen triat.
- Reescriure fragments de l'obra llegida (o fins i tot la sinopsi sencera) incloent-hi un personatge nou, canviant l'escenari, la veu del narrador, adaptant-la per a la representació teatral, fent-ne un còmic...
- Assistir a presentacions o debats en els quals estiga l'autor o autora, o on es parle de les seues obres.
- Visionar documentals o pel·lícules relacionats amb l'autor o la seua època, lloc de residència o naixement, o que tinguin a veure amb la temàtica d'algun dels seus llibres.

A més, recordeu que allò que més motiva per a dur a terme una activitat és que qui la recomana ho faci amb entusiasme. Llegiu allò que recomaneu, comenteu amb els menuts com trobeu d'interessant tal llibre o tal altre, si n'és, d'ocurrent tal autor o tal altre, fins a quin punt us captiva la lectura d'aquesta obra o d'una altra... i espereu: és, sens dubte, la millor de les receptes.

ESPAI PATROCINAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA
PER AL FOMENT DE LA LECTURA.
www.fundaciobromera.org



La bruixa Merenga

M. Jesús Bolta / Sebastià Serra

Col. «L'Elefant», 10

60 pàgs. Bromera, 2005



El Capità i el gos orgullós

Xavier Bertran / Gerard Miquel

Col. «L'Elefant», 9

80 pàgs. Bromera, 2005



Dràcula

Bram Stoker / Marina Seoane

Adaptació de Jesús Cortés

Col. «El Micalet Galàctic», 117

168 pàgs. Bromera, 2005

Us imagineu que desapareixen tots els dolços? O, encara pitjor, que els dolços desapareixen justament el dia de Nadal? Aquesta és la catàstrofe a la qual hauran d'enfrontar-se els dos xiquets protagonistes, Apol·lònia i Napoleó, amb l'ajuda de la bruixa Merenga, una bruixa tan bona, tan bona que va vestida de nata i flors de sucre, de fulles de menta i fideus de xocolata. La culpable és la malvada bruixa Vinagre, que tracta de fer les festes tan agres com ella.

Aquesta història —que està adreçada a xiquets i xiquetes a partir de 8 anys— està plena de tendresa. El text descriptiu de M. Jesús Bolta traslladarà els xiquets i les xiquetes a un món de fantasia, mentre que les expressives il·lustracions de Sebastià Serra els permetran seguir la trama amb facilitat. En definitiva, un conte que mantindrà l'atenció dels menuts amb un conflicte molt proper per a ells i que, a més, els mostrarà les conseqüències de menjar massa dolços.

MARIA VILLALBA

Xavier Bertran ens acosta a unes vides extraordinàries enfonsades en la pobresa i l'oblit de l'espècie dominant, i ho fa amb la ploma magistral amb la qual ja ens ha delectat altres vegades. En primer lloc, ha triat dos personatges que el lector estima de seguida: dos gossos de carrer, Capità, que és un bulldog, i un gos coix que no vol ajuda de ningú. En segon lloc, confecciona una història de gran valor literari, una indiscutible d'aprenentatge.

Aquest llibre és un crit a l'amistat i a la llibertat de l'individu, a la solidaritat. Adreçat a infants a partir de 10 anys, els ensenya, de manera amena i divertida, valors tan importants com el plaer de compartir, el treball en equip, la recerca de metes allunyades del materialisme i l'egoisme que emmalalteixen la societat actual i no ens deixen veure més enllà. I tot, tractat des de la simpatia, el gaudi i el desenvolupament d'episodis tan divertits com captivadors.

ANTONI GALDÓN

Quan Jonathan Harker rep l'encàrrec de dur personalment uns documents al misteriós comte Dràcula no és conscient que acaba d'iniciar un viatge cap a la tragèdia. Paralitzat per tot un seguit de fets inquietants, es veurà segregat al castell mentre el comte abandona Transilvània per a escampar el seu regne del Mal per tot Anglaterra.

Dràcula és un clàssic del gènere de terror que ha provocat calfreds a generacions de lectors des de fa més d'un segle. La feina de reescriptura i condensació de Jesús Cortés —de provada eficàcia en altres treballs anteriors semblants— dona ací uns fruits excel·lents. Així, els joves a partir de 12 anys poden gaudir d'una història de vampirs que es llig de manera lineal, amb escenes de gran tensió i un ritme *in crescendo* que manté l'atenció des del principi fins al final. Una garantia d'èxit fins i tot entre els més reticents a la lectura.

ENRIC BONO

MARIA JESÚS BOLTA (Meliana, 1958) escriu des de fa més de quinze anys i ha rebut premis tan importants com el Vicent Silvestre, el Folch i Torres o el Vaixell de Vapor. En Bromera ha publicat també *Qui t'ha dit que el món era blanc?*, *Mira quina estrella i Pellroja, rostre pàl·lid*.

XAVIER BERTRAN (Terrassa, 1945) és productor, director, autor i actor de teatre i televisió. Ha escrit per a infants títols com *Elieta*, Premi Ala Delta, i *Es busca portera*, Premi Josep M. Folch i Torres. En la col·lecció «El Micalet Galàctic» de Bromera ha publicat *La casa dels peluixos*.

JESÚS CORTÉS (Torrent, 1962) és un destacat autor de literatura infantil i juvenil i traductor. En «El Micalet Galàctic» ha publicat extraordinàries versions per a joves de clàssics com *L'Odissea*, *Moby Dick*, *20.000 llegües de viatge submari* o aquest *Dràcula*, de l'irlandès BRAM STOKER.



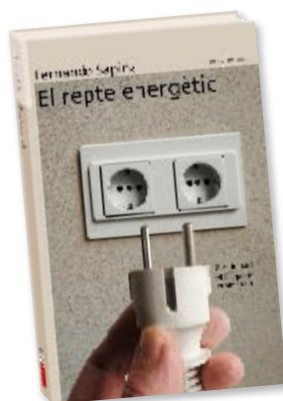
Un riu d'espigues

Manel Ballart

Col. «Esguard», 14

Premi Far de Cullera

176 pàgs. Bromera, 2005



El repte energètic

Fernando Sapiña

Col. «Sense Fronteres», 20

Finalista del Premi Europeu de Divulgació Científica

160 pàgs. Bromera, 2005



La presó de l'aigua

José Lluís Roig

«Bromera Poesia», 64

Premi Ibn Hazm de Poesia

60 pàgs. Bromera, 2005

A l'inici de la Segona Guerra Púnica, Roma i Cartago trien Ibèria com a camp d'operacions. La fi imminent de la civilització pròpia s'encarna en l'encontre de dos joves que assumeixen el paper que els pertoca. Per a obtenir el favor dels déus, el príncep Tibaste ha d'anar a buscar la sacerdotessa Abània a l'altre extrem del territori. Tots dos encarnen, respectivament, la resistència armada i la vinculació espiritual, postures que resulten menys antitètiques del que sembla...

El periple, iniciàtic i farcit de perills, servirà perquè creixin espiritualment de la mà de l'amor que sorgeix entre ells. Encara que, de tot plegat, no en quedi més que el simbolisme d'un grapat d'espigues.

Una recreació esplèndida, sentida i àgil, de la vida quotidiana i de les expectatives dels pobles ibers, els prínceps d'Occident, en un moment crucial de la seva història.

JOAN BUSTOS

El repte esmentat al títol és avançar cap a un món sostenible, i en aquest objectiu l'energia té un paper clau. Fernando Sapiña descriu en aquesta obra com aconseguir un model més eficient i durador de producció, distribució i ús de l'energia.

El punt crític del model actual és la dependència dels combustibles fòssils. Carbó, petroli i gas són fonts que aniran esgotant-se i que emeten a l'atmosfera gasos d'efecte hivernacle. L'alternativa, l'economia de l'hidrogen, es proveirà de fonts renovables i desenvoluparà tecnologies com les piles de combustible per als vehicles i el transport.

Els governs i els científics pensen que el nou model arribarà cap al 2050, però a Islàndia ja està en marxa. La transició depèn de decisions polítiques però l'autor creu que els ciutadans, consumidors finals de l'energia, tindran molt a dir en el canvi.

CARLOS MINUESA

Roig és un poeta de tall sòlid, que basteix sense pressa l'obra i es demora el temps just per a girar la vista enrere i constatar com l'ofici d'escriptor madura en les seues mans fins a aconseguir fites personals com aquesta *La presó de l'aigua*: un poemari on la presència del jo de l'escriptor és palesa en la profunda reflexió sobre la pròpia realitat humana —de l'ésser humà i del seu ambient i circumstància— que amara els versos de cap a cap. Amb un llenguatge acurat, defuig els artificis verbals inútils i cerca l'efecte conceptual dels mots.

Altrament, destaca en les imatges emprades, comparances i metàfores que sobten: l'amor i la mort revisitats i mai esgotats com a bon poeta, doncs, juntament amb reflexions sobre el sentit mateix de l'escriptura o peces tan admirables com «Fills» o «Addenda», on la concisió epigramàtica ompli els sentits i assalta la intel·ligència.

ALEXANDRE NAVARRO

MANEL BALLART (Tarragona, 1953) és llicenciat en filologia catalana i professor de secundària. Ha publicat *Un músic al jardí* i *Manies a contrallum*. *Un riu d'espigues* ha obtingut el Premi de Novel·la Històrica Juvenil Far de Cullera 2005.

FERNANDO SAPIÑA NAVARRO (València, 1964) és doctor en química, professor i investigador de la Universitat de València. Els seus llibres *Un futur sostenible?* i *El repte energètic* han estat finalistes del Premi Europeu de Divulgació Científica.

JOSEP LLUÍS ROIG (Oliva, 1967) és essencialment poeta, tot i que ha conreat també el teatre. Premis com el Senyoriu d'Ausiàs March o aquest Ibn Hazm que patrocina l'Ajuntament de Xàtiva acrediten un pas segur vers un treball amb vocació perdurable.



Dora diu que no

Isabel-Clara Simó

Col. «Espurna», 75

152 pàgs. Bromera, 2005

No calen massa línies per a presentar Isabel-Clara Simó, escriptora de sobres coneguda, que ha sabut concenter el favor dels lectors i el respecte de la crítica, sinó que cal celebrar l'aparició d'un altre llibre seu, *Dora diu que no*, dirigit en principi al jovent.

Entre les moltes facetes literàries que ha conreat l'escriptora alcoiana (novella, assaig, poesia, periodisme, més re-

centment teatre, amb una incursió notable i valenta com és ara *Còmplices*) hi ha aquesta de la narrativa juvenil. Simó ha oferit títols que ja han esdevingut clàssics d'una modalitat literària que ha adquirit a poc a poc el rang de gènere, els límits de la qual són sovint impre-cisos.

Siga com siga, *Dora diu que no*, el llibre que ara veu la llum, és un digne representant del gènere. Per no esgarriar-ne la lectura, no en desvelarem la trama. N'hi ha prou que diguem que la novel·la parteix d'un fet brutal que col·loca la protagonista, una adolescent (i el qualificatiu és ja sinònim de dubte, de passió, de desmesura emocional), en una cruïlla vital peremptòria, en què ha de prendre decisions que porten conseqüències d'abast sentimental i moral. Això és segurament créixer, assumir que el preu de la llibertat és a vegades la renúncia.

En *Dora diu que no*, Isabel-Clara Simó sap vampiritzar la veu d'aquesta jove, del seu món, sense estrafer un argot juvenil que al capdavant no identifica a ningú. I malgrat això, o justament



Isabel-Clara Simó torna a crear un personatge amb força com Júlia, Raquel o Joel.

per això, vaticinem que agradarà molt el jovent, perquè s'hi sentirà identificat, no sols en els contorns de l'escenografia sinó en la profunditat i la cruesa dels temes que s'hi plantegen: la mort, l'amistat, la moral, l'amor... En aquest sentit podem parlar d'una novel·la de personatges amb un perfil emocional subtil que incitarà a la reflexió i que de segur que sabrà trobar més lectors entusiastes de l'autora fora de les cotilles i els prejudicis contra el gènere.

PASQUAL ALAPONT

TEATRE MICALET 05/06

DANSA /
TEATRE MICALET
30-11/03-12/2005
VUELA-T
KRISIS TÈTRO-DANZA
TEATRE DE L'ULL
DIR. PEP RICART

TEATRE MICALET
MARÇ/ABRIL 2006
CUINA
I DEPENDÈNCIES
AGNÉS JAQUI I
JEAN PIERRE BACRI
COMPANYIA TEATRE MICALET
DIR. LILO BAUR

INTÈRPRETS /
TEATRE MICALET
DIMENYES 9 DE DESEMBRE A LES 22:30 h.
PAU ALABAJOS
I ELS MÚSICS FURTIVS
DARSABTE 10 DE DESEMBRE A LES 22:30 h.
OSCAR BRIZ
DIMECRES 11 DE DESEMBRE A LES 19:00 h.
GERARD
QUINTANA

TEATRE MICALET
ABRIL/MAIG 2006
XAVI
CASTILLO
CON LA IGLESIA NEMOS TROPA!
EL HEREJE DE NATIVA
I ALTRES HISTORIES
POT DE PLOM TEATRE

TEATRE MICALET
15-12/15-01/2005
tunció especial de cap d'any!
MÀRMES SOTANES!
BALLANT
BALLANT
COMPANYIA TEATRE MICALET
DIR. JOAN PERIS

TEATRE MICALET
MAIG 2006
V.O.S.
DRAMATÚRGIA I DIRECCIÓ:
CAROL LÓPEZ
TEATRE LLIURE
I MOM PRODUCCIONS

**preus especials
per a grups!!**

si vols rebre tota la informació,
novetats i promocions exclusives
per a subscriptors envia el teu
e-mail a info2@teatremicalet.com
taquilla: 963 924 827
informació: 963 921 482

Teatre Micalet
www.teatremicalet.com
96 399 45 77
902 11 55 77

EL PORTAL S'OBRI DE NOU

MARTA ESTRELLES

NO T'ESPANTES QUAN COMENCES A SENTIR UN LLEU BRUNZIT ELECTRÒNIC. MENTRE EL TEU COR S'ACCELERA, NOTARÀS QUE EL SO VA FENT-SE MÉS I MÉS AGUT. ESDEVINDRÀ QUASI DOLORÓS, PERÒ HAS DE MANTENIR-TE ALERTA. SORGIRÀ DE SEGUIDA. QUAN EL VEGES APARÉIXER, NO PODRÀS CREURE-HO. ÉS POSSIBLE QUE EL TEU COS ES QUEDE PARALITZAT. ALESHORES, TOT DEPENDRÀ DE TU. HAURÀS DE CONVERTIR LA

POR EN ENERGIA, EN UN GRAN IMPULS PER A ENTRAR. SI L'APROFITES, PER FI ESTARÀS DINS. AQUESTA ÉS L'ÚNICA MANERA DE TRAVERSSAR PER SEGONA VEGADA EL PORTAL MÀGIC QUE COMUNICA AMB EL MÓN DELS ELFS. I ÉS QUE, AMB L'IMPERI EN MANS DELS ELFS DE LA NIT, HENRY HAURÀ D'ARRIBAR-HI SENSE CAP AJUDA. SI T'ATREVEIXES, PODRÀS TORNAR A ENDINSAR-TE AMB ELL EN LA DIMENSIÓ MÉS FANTÀSTICA.

L'aventura que ha enganxat milers de lectors amb *El portal dels elfs*, torna aquest Nadal amb *L'Emperador Porpra*. La crítica internacional ja ha donat la benvinguda a aquest títol assegurant que és «millor que el seu predecessor» (*The Bookseller*) i definint-lo com «un espectacle ple de suspens» (*The New York Times*) i «un llibre imprescindible per als amants de la literatura fantàstica» (*Children's Literature*). Però sens dubte, l'acollida més impressionant ha estat la del públic. Amb aquest volum, el popular escriptor Herbie Brennan ha tornat a les llistes dels llibres més venuts al Regne Unit, Alemanya, França, Itàlia i els Estats Units. De fet, no són pocs aquells que esperen ja amb impaciència el tercer lliurament d'aquesta història extraordinària.

La fórmula emprada per l'autor irlandès sembla ser tan màgica com el món en el qual ens endinsa el portal. Fantasia, aventura, ironia, intriga i humor són els ingredients principals. És per això que tot i que el públic principal és jove, no ha deixat de captivar també lectors adults. Són nombrosos els professors, crítics, editors o pares que confessen haver devorat les quatre-centes pàgines d'*El portal dels elfs* i que ho tornaran a fer amb les quasi quatre-centes cinquanta de *L'Emperador Porpra*.

EL REPTE D'UNA SEGONA PART

Escriure la segona part d'un gran èxit com *El portal dels elfs* —publicat en



i, a més, dotar la nova història d'un ritme propi, més trepidant si cap que el del primer títol. De fet, *L'Emperador Porpra* és molt més que una simple continuació, ja que té autonomia suficient per a poder-se llegir sense conèixer la primera novel·la, d'una manera semblant a un episodi de *La guerra de les galàxies*. Això sí, cal advertir que igual que la saga de George Lucas, el més segur és que qualsevol d'aquestes novel·les t'enganxe sense remei a descobrir les altres.

SORPRESES PER A TOTS

quinze països de tres continents diferents i seleccionat enguany per al Premi Protagonista Jove— és, com a mínim, un repte personal enorme per a qualsevol autor. Afortunadament, Brennan ha aconseguit que *L'Emperador Porpra* recupere la trama que ens va deixar sense alé en el primer volum

No en desvelarem els motius, a fi de mantenir el misteri a aquells que encara no han llegit *El portal dels elfs*, però *L'Emperador Porpra* ens presenta el jove Pyrgus a punt de ser coronat. El seu amic Henry creu que el segon viatge del món humà al dels elfs serà només per a acompanyar el nou emperador en el seu gran dia, però tot canviarà quan Lord Hairs-treak, l'astut líder dels Elf de la Nit, pose en marxa un pla calculat perfectament per a aconseguir el poder. Ara bé, Pyrgus i Henry no seran els únics sorpresos en una aventura on res no és impossible.

En <www.bromera.com/esfera> hi ha més informació sobre aquestes novel·les apassionants. Això sí, cal advertir que només els llibres i la seua lectura funcionen com a passaport vàlid al món de fantasia que s'amaga darrere del portal més màgic.

Brennan
ha aconseguit
recuperar la trama
que ens va deixar
sense alé en el primer
volum i dotar
la nova història
d'un ritme propi,
més trepidant si cap



VINT ANYS DE BROMERA



L'EDITORIAL CELEBRARÀ
EL PRÒXIM ANY EL SEU
VINTÉ ANIVERSARI

El 2006 promet ser un any molt especial per a Edicions Bromera, ja que l'editorial fa vint anys. Es tracta d'una fita remarcable, que fa palesa la implantació de Bromera en el món cultural i educatiu.

Sens dubte, aquestes dues dècades confirmen la qualitat de les obres i dels materials que l'editorial posa a disposició dels ensenyants i dels lectors en general i, el més important, són una injecció d'ànim per a continuar treballant en aquesta línia.

Com sempre, volem compartir aquesta celebració amb escriptors, il·lustradors, professors, col·laboradors, lectors i, en definitiva, amb tots aquells que han fet possible que el projecte il·lusionant emprés ja fa vint anys, s'haja convertit en una realitat.

És per això que el 2006 commemorarem aquest important esdeveniment amb tots vosaltres.

DITES I SUGGERIMENTS

«La història és una novel·la que ha succeït; la novel·la, una història que hauria pogut succeir.»

EDMOND GONCOURT

«La història és la novel·la dels fets; la novel·la, la història dels sentiments.»

CLAUDE HELVETIUS

«Tota novel·la és un atemptat contra el suposat rigor de la història.»

M. AURÈLIA CAPMANY

«Un dels extrems més necessaris i més oblidats en relació amb la novel·la anomenada històrica és que encara no s'ha acabat.»

G. K. CHESTERTON

ALGAR, AMB EL 'TIRANTE'



'TIRANTE EL BLANCO' I
ALTRES OPCIONS PER ALS
MÉS JOVES

Aquest Nadal, Algar Editorial fa una aposta doble pel nostre clàssic més universal amb *Tirante el Blanco*: d'una banda, l'adaptació per a tots els públics de Josep Palomero i Vicente Muñoz Puelles amb il·lustracions preciosistes de Manuel Boix i, d'altra, la traducció íntegra de l'obra –amb un llenguatge més actualitzat i accessible– a càrrec de Joan Pellicer. Es tracta de dues edicions molt acurades que esdevenen regals excel·lents.

En «Algar Joven», Eduardo Alonso publica *Un año irrepetible*, una novel·la divertida que reflecteix la realitat multicultural d'un institut. En «Calceñín» trobem un parell de novetats: *Fantasmas en el pasillo* (per a primers lectors), d'Agustín Fernández Paz, on Marina s'enfronta als esperits que s'amaguen al corredor, i *La estrella de Añil* (a partir de 12 anys), de Hilary McKay, la continuació de l'èxit *El ángel de Zafra*.

BROMERA.TXT TAMBÉ EN VACANCES



AMBA AQUESTS MATERIALS, ELS XIQUETS I LES XIQUETES PODRAN REPASSAR LLENGUA DURANT EL NADAL

S'aproximen les vacances de Nadal i, a més de rebre regals, reunir-se amb la família i menjar torró, Bromera proposa altres activitats. Ací us presentem alguns materials perquè els alumnes que ho necessiten puguin aprofitar el temps lliure per a repassar el valencià.

En el primer cicle de Primària hi ha els *Calaixet*, uns quadernets eminentment pràctics elaborats per Begonya Soler i Maria Viu amb dibuixos d'Anna Clariana. Aquests quaderns

complementen els materials per a l'ensenyament de la llengua i treballen la comprensió lectora, l'ortografia i la gramàtica d'una manera lúdica.

Per al segon i tercer cicle de Primària tenim els tres nivells de la sèrie *Benvinguts* –Bàsic, 1 i 2–. Ideats inicialment per a l'ensenyament del valencià als nouvinguts, aquests quaderns poden també utilitzar-se per a perfeccionar i repassar la llengua.

I si el que es vol és desenvolupar en els menuts la capacitat per a copsar el sentit dels textos, Bromera posa a disposició dels pares i els ensenyants els quaderns de lectura *Canyamel*, per a aprendre mentre es gaudeix dels contes del popular escriptor Enric Lluç. Aquesta sèrie, il·lustrada per

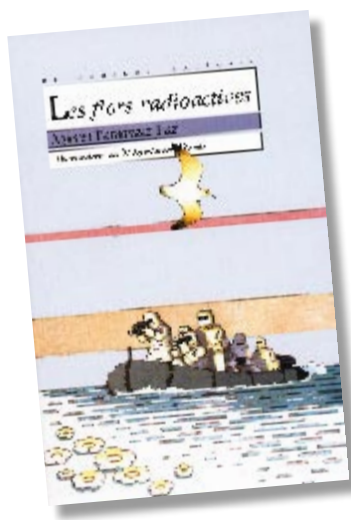
dibuixants reeixits, és el complement perfecte dels llibres de llengua i pretén fomentar un aspecte tan important per a l'adquisició de coneixements com és la comprensió lectora.



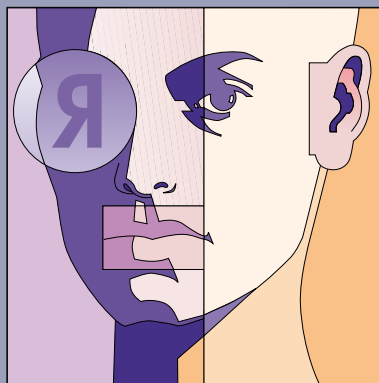
UN PRESTIGE AMB FINAL FELIÇ

El 1989 *As flores radioactivas*, del gallec Agustín Fernández Paz, rebia el Premio Merlín. Des d'aleshores s'han succeït les edicions d'aquest llibre i les traduccions a diferents llengües. Edicions Bromera n'ha fet tretze edicions des del 1991, la qual cosa indica l'èxit de l'obra i de l'autor, que s'ha confirmat posteriorment amb altres títols que també formen part del catàleg de Bromera, com *Cartes d'hivern*, amb vora 25.000 exemplars venuts en el nostre idioma.

Llegint aquest llibre no ens podem estar de recordar constantment la catàstrofe del *Prestige*, que, ara fa tres anys, afectà les costes gallegues. I és que els paral·lelismes són abundants. Les flors radioactives també tracta d'una catàstrofe ecològica, en aquest cas d'un vessament de residus radioactius a l'anomenada fossa atlàntica —a uns centenars de milles de les costes gallegues—, que té com a conseqüència l'aparició en alta mar d'unes flors radioactives que provoquen una reacció ben curiosa en els humans. El descobriment d'aquestes flors desencadena una sèrie d'esdeveniments que ens traslladen una altra vegada al desastre del *Prestige*: la protesta dels grups ecologistes, el paper de la premsa, la gestió interessada de l'administració i dels



El retrovisor



MARC CANDELA

poders fàctics (en el cas de la novel·la, protagonitzada per l'OTAN) i el paper decisiu d'una heroïna, que en la ficció literària és la jove Alba, la protagonista, i en el cas del *Prestige*, no cal dir-ho, el moviment cívic *Nunca más*.

Es tracta, doncs, d'un llibre visionari? O simplement ja es preveia l'any 90 —any de la primera edició

L'extensa obra d'AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ (Vilalba, Lugo, 1947) i els nombrosos premis rebuts —Merlín (1989), Lazarillo (1990), Edebé (1994 i 2005), O Barco de Vapor (2002), etc.— el consoliden com un dels escriptors més prolífics de literatura infantil i juvenil en gallec. No debades ha publicat més de trenta obres ininterrompudament des de l'any 1989, de les quals Edicions Bromera ha traduït algunes de les de més èxit, com ara *Les flors radioactives*, *Cartes d'hivern*, *Aire negre* o *Nit d'ombres voraces*. L'aventura i el viatge són els eixos narratius que defineixen la literatura d'aquest autor.

del llibre— alguna catàstrofe ecològica a Galícia? Els paral·lelismes s'acaben, malauradament, en els efectes que els respectius vessaments tenen sobre els éssers humans i sobre el medi ambient. Si la catàstrofe real va tenir les conseqüències nefastes sobre les costes gallegues i el mode de vida d'aquells pobles que tothom ja coneix, Agustín Fernández Paz ens proposa una solució positiva i curiosa dels efectes de les flors radioactives sobre els éssers humans que fa tremolar l'OTAN i els exèrcits de tot el món, els quals faran tot el que puguin per a destruir el virus que transporten aquestes simpàtiques flors: el pacifisme.

Aquest llibre és, doncs, un bon instrument per a despertar l'esperit crític i aventurer dels nostres infants, no solament davant les agressions constants dels humans sobre el medi ambient, sinó també sobre els foscos interessos dels governs i dels poders fàctics mundials per mantenir l'*statu quo* actual i fugir de les oportunitats de transformar el món en un lloc més habitable. Si es poguera triar un final, el que proposa Fernández Paz és més interessant, sens dubte.

LES FLORS RADIOACTIVES. AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ. BROMERA, 2005.



Al pot menut
hi ha la bona
confitura



El setmanari del País Valencià

EL PUNT



Amb la
Cultura



Bancaixa

Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.